БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ, ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ВА МИНИСТРЛАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН • № 289 (19.665) • 1986 йил 23 декабрь, сешанба • Баҳоси 3 тийин.

● ҚАРДОШЛИК ҚОНУНИ БИЛАН

Кубага аталган машиналар

Тошкент тажриба ремонт-механика заводининг коллективи Куба халқининг яқинлашиб келаётган байрамини — Озодлик кунини ишчи сулоласига хос нишонламоқда. Бу ерда каноп ўрадиган комбайнлар ясалди ва синаб кўрилди. Яқинда КУ—02 маркали машиналар олис йўлга чиқади — Атлантика океани орқали Куба республикасига юборилади.

Қардош мамлакатнинг қишлоқ хўжалик кооперативларида 10 тадан кўп Тошкент комбайнлари ишлаб турибди. Заводнинг етакчи инженерларидан бири А. Шамбазов яқинда Кубада бўлиб қайтди. У комбайннинг синовларида қатнашди. Синовлар каноп ўрадиган машиналарнинг ғоят унумли ва пухта эканлигини тасдиқлади. Шу билан бирга кубалик деҳқонларнинг таклифларига мувофиқ, комбайн конструкциясига тропик иқлим хусусиятлари ҳисобга олиниб ўзгартишлар киритилди.

Давлат қабули вакиллари каноп ўрадиган машиналарни кубалик буюртмачиларга юборишга ижозат бердилар. Шундай техниканинг янги серияси ишлаб чиқаришга туширилди — у беш йилликнинг иккинчи йилида ўша адресга юборилади.

(ЎзТАГ).

КПСС делегацияси қайтиб келди

ХОШИМИН, 21 декабрь. (ТАСС). КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, КПСС Марказий Комитети секретари Е. К. Лигачев бошчилигидаги КПСС делегацияси бугун бу ердан Ватанига жўнаб кетди. ВКП Марказий Комитети таклифига мувофиқ делегация Вьетнам Коммунистик партияси VI съезди ишида иштирок этган эди. Делегация составида КПСС Марказий Комитети секретари В. А. Медведев Иркутск область партия комитетининг биринчи секретари В. И. Ситников, СССРнинг ВСРдаги элчиси Д. И. Качин бор эди.

Аэропортда делегацияни ВКП Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, ВСР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари До Миой, Хошимин шаҳар партия ташкилоти ва халқ комитетининг раҳбарлари, бошқа расмий кишилар кузатиб қолдилар.

* * *

Москвадаги аэродромда делегацияни КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, КПСС Марказий Комитети секретари Л. Н. Зайков, КПСС Марказий Комитети секретари М. В. Зимянин, КПСС Марказий Комитетининг масъул ходимлари кутиб олдилар.

(ТАСС).

ЙИЛИМИЗНИ ЗАРБДОРЛАРЧА ЯКУНЛАЙЛИК!

Давлат қабули—сифат кафолати

ВИЖДОН НАЗОРАТЧИ БЎЛСА

Мен ҳозирги кундаги улкан ўзгаришлар, қайта қуриш даврини инқилобга қиёслагим келади. Бу курашда хўжасизлик, айрим шахсларнинг масъулиятсизлиги, ўзини, юртини алдаш сингари иллатларни енгмоғимиз, ҳақиқатни, обрўйимизни, меҳнат қилаётган корхонамиз шуҳратини янада баланд кўтармоғимиз керак. Шу жиҳатдан қараганда давлат қабули жорий этилиши айни муддао бўлди.

Республикамиздаги бир қатор йирик корхоналар қатори бизнинг фабрикамизда ҳам бунга тайёргарлик бошлангандаёқ ишни қайта қуришнинг амалдаги самарасини яққол сездик. Тўғри, кейинги пайтларда ишимизда бирмунча бурилиш ясагандик. Илгари Самарқанд мебель фабрикаси маҳсулоти ниҳоятда сифатсиз эди. Талабчанлик сусайганлиги сабабли кишилар йиллар давомида қўл учида ишлашга одатланиб қолишганди. Мана энди бу одатни йўқотиш учун ниҳоятда кўп куч сарфлашга тўғри келмоқда.

Партия XXVII съездидан кейин ҳаммамиз давр илгари сурган масалалар моҳиятини англаб олдик. Сифат бўйича қилинган ҳаракатнинг самарасини кўрсатадиган иккита рақамни айтмоқчиман. Агар 1985 йилда сифатсиз бўлгани учун 465 минг сўмлик маҳсулот корхонага қайтарилган бўлса, шу йилнинг ўн бир ойида бу кўрсаткич 72 минг сўмликни ташкил этди. Аммо 72 минг сўмлик маҳсулот ҳам оз эмас. Яқинда бўлиб ўтган очиқ партия йиғилишида бу хусусда атрофлича муҳокама юритдик. Сифат томон бурилиш ясалгани ҳар бир участкада ҳар бир киши билан жонли, ижодий ишлаш қарор топаётгани оқибати эканлигини англаб олдик.

Ноябрь ойида давлат қабулига дастлабки маҳсулотни тақдим этдик. Бу бизни анча шоshириб қўйди. Белгиланган тадбир бўйича 5-10 ноябрь кунлари маҳсулотимиз кўрикдан ўтиши керак эди. Аммо бу ишни кечикиб 12 ноябрь куни бошладик. Бунга ишдаги жиддий камчиликлар сабаб бўлди. Давлат қабулига 20 та тумба, 30 та уч эшикли шкаф тақдим этилди. Шунинг 20 проценти қабул қилинди, холос. Қолгани эса талабга жавоб беролмади.

Айниқса йиғув цехида йўл қўйилган камчилик ва нуқсонлар яққол кўзга ташланиб турди. Бу ерда Зойир Йўлдошев, Валентина Калибова, Комил Мухторов сингари тажрибали коммунистлар ишлагани ҳолда сифатсиз маҳсулотга чек қўйилмаётганлигининг сабаби нимада? Ахир давлат қабули аҳамияти ҳаммага тушунтирилганди-ку? Коммунистлар ташкилотчилик ишлари олиб бордилар. Ўзлари ибрат кўрсатдилар. Аммо шунга қарамай аҳвол ўзгармади.

Маъмурият, партия ташкилоти, бунинг сабабини атрофлича ўрганди. Маълум бўлишича, йиғув цехида тартиб йўқ экан. Иш маромн бузилган. Ҳамма штурмчиликка ўрганган. Яъни ойнинг сўнгги кунлари план учун «кураш» бошланади. Цехда турли катталикдаги ва турли хил тахталар қалашиб кетган. Ишчи ўзига заруринн топгунича хуноби ошади. Аҳвол шу даражада оғирлашиб қолганки, ҳатто ишчилар ўзлари меҳнат қилаётган жойни сарамжон-саришта қилиш ҳақида ўйлашмаган. Қисқа вақт ичида бу нуқсонлар бартараф этилди. Биз партия йиғилишида ишлаб чиқаришдаги шароит ҳақидаги масалани ҳам муҳокама қилдик. Айни пайтда маҳсулотнинг сифатсиз бўлаётгани ишчилар маошига таъсир қилаётгани айтилди. Қувончлиси шундаки, коллективимиз аъзолари давлат қабули талабларини астойдил қўллаб-қувватладилар, шу асосда ишлашга қодирмиз деб айтдилар. Декабрь ойидаги натижалар шундан далолат беряпти.

Корхонада давлат қабулига ўтиш муносабати билан тадбир белгилангандн. Уни ижро этиш жараёнида яна жуда кўп муаммолар кўтарилди. Ҳозир махсус комиссия тузиб, шу нуқсонларни бартараф этяпмиз. Зарур асбоб-ускуналар олиб келинди. Партия бюроси мажлисларида бу масала мунтазам равишда кўриб борилмоқда. Ҳар бир коммунистнинг масъулиятини ошириш кун тартибидан тушмаётир. Масалан, яқинда бўлиб ўтган мажлисда иқтисодий ва социал аҳамиятга молик ишдан ўзини четга тортгани, масъулиятсизлиги, ҳатто ана шу масала муҳокама этилган йиғилишга қатнашмагани учун корхона бош энергетиги С. Мингалиев, кенг истеъмол моллари цехи мастери Б. Ниёзова, автотранспорт диспетчери Ф. Шариповга қаттиқ ҳайфсан берилди. Иш жойларида бепарволикка, ўзибўларчиликка йўл қўяётган бошқа коммунистларга, раҳбарларга нисбатан ҳам ана шундай принципиаллик билан муносабатда бўлинаётир.

Кейинги ойларда Самарқанд мебелсозлари ишидаги ўзгариш ҳақида илиқ гаплар эшитяпмиз. Бу ҳали бошланиши. Қачонгача илгаригидек сифатсиз маҳсулот тайёрлаймиз. Ахир биз ишлаб чиқараётган мебеллар кимгадир эмас, айнан ўзимизга, қўшнимизга, биродаримизга мўлжалланган. Шунинг учун ҳам сифатсиз маҳсулот ишлаб чиқариш хиёнатдан бошқа нарса эмас.

Ўтган ўн бир ойда фабрикамиз маҳсулотни реализация қилиш планини анча ошириб уддалади. 5 миллион 560 минг сўмлик ўрнига 5 миллион 805 минг сўмлик маҳсулот реализация қилинди. Меҳнат унумдорлиги ўсиш суръати 109 процентни ташкил этди. Аммо давлат қабулига ўтиш жараёнида бу етарли эмас. Келгуси йилнинг дастлабки куниданоқ маҳсулотимиз давлат қабулига тўла тақдим этилади. Энди ҳар биримиз назоратчи бўлмоғимиз, бунда виждонимиз ҳакамлик қилмоғи шарт. Фақат шундагина кўзланган мақсадга эришамиз.

Дарҳақиқат КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ М. С. Горбачев партия Марказий Комитетида ушбу масалага бағишлаб ўтказилган кенгашда алоҳида таъкидлаганидек, биз ҳақиқатдан ҳам мамлакатимиз ва халқимизнинг тақдири учун ниҳоятда масъулиятли бир даврда яшаяпмиз. Бугунги кунда гап моҳияти жиҳатидан жуда катта социал-иқтисодий масалалар тўғрисида бормоқда. Экономика ҳамма тармоқларининг иш якуни пировардида маҳсулот сифатида мужассамлашади. Халқ хўжалигига қандай маҳсулот етказиб берилаётганлигини, унинг техник даражасини нималар белгилаб бераётганлиги бугунги кунда муҳим масала бўлиб турибди. Шундай экан, биз коммунистлар, барча ишчилар ана шуни чуқур англаган ҳолда меҳнат қиламиз.

З. АБИЛОВА,
Самарқанд мебель фабрикаси ишчиси, партия ташкилоти бюросининг аъзоси.

АГРОСАНОАТ ЯНГИЛИКЛАРИ

КЕЛГУСИ ЙИЛ ҲОСИЛИНИ КЎЗЛАБ

Ўзбекистон ССР Мелиорация ва сув хўжалиги министрлигига қарашли «Узспецводдренаж» тресiи коллективи беш йилликнинг биринчи йили социалистик мажбуриятларини бажарди. Республиканинг пахтакор хўжаликларида пармаловчилар 847 та қудуқ қазидилар. Бу планда кўзда тутилганидан 30 та кўпдир. Сув тақчил бўлган бу йилда ер ости сувлари ёрдамида неча минг гектар ғўза экилган майдонлар суғорилди.

— Гидрометеорологларнинг хабар беришича, янги йилда ҳам сув кам бўлади, — деди трест бош инженери Л. Самерсов. — Сув тақчиллигининг олдини олишга ҳозирданоқ тайёргарлик кўриш керак. Шу боисдан ҳам биз янги қудуқлар пармалашга киришдик. Ғўза вегетацияси давригача 450 та қудуқ сув беради. Бу келгуси йилдаги Ўзбекистоннинг катта хирмонига бизнинг ҳиссамиз бўлади.

ЧОРВАДОРЛАР МАРРАСИ

Киров район «Москва» колхозидаги ҳар бир соғин сигирнинг маҳсулдорлиги ҳозир ўтган қишдагига нисбатан ярим тонна кўпайди. Хўжалик сут етиштириш ва сотиш йиллик планини муддатидан илгари бажарди.

Бу сут-товар фермаси ва озуқа ишлаб чиқариш бригадалари коллективларининг аниқ мақсадни кўзлаб ишлаганлиги натижасидир. Сўнгги йилларда хўжаликда алмашлаб экиш жорий қилиниши билан колхозда озуқа базаси анча мустаҳкамланди, озуқа цехлари бир маромда ишлаб турибди. Чорвадорларга ишлаш ва дам олиш учун яхши шароит яратиб беришга катта эътибор қилинмоқда.

Коллектив муваффақиятига сут соғувчилардан Р. Бозорова, Ф. Темуршайхова, М. Акбарова катта ҳисса қўшдилар. Улар ўз қаровларидаги ҳар бир сигирдан 3700—3800 килограммдан сут соғиб олдилар.

Улуғ Октябрнинг 70 йиллиги шарафига меҳнат вахтасида туриб ишлаётган бу пешқадам колхозчилар сигирларнинг йиллик маҳсулдорлигини 4000 килограммга етказиш мажбуриятини олдилар.

(ЎзТАГ).

ДЕҲҚОН БЎЛСАНГ, ШУДГОР ҚИЛ!

Республика областларида шудгорлашнинг бориши тўғрисида шу йил 22 декабрга бўлган

МАЪЛУМОТ

(Топшириққа нисбатан процент ҳисобида)

Биринчи устун — областлар; иккинчи устун — бир кунда шудгорланган майдон; учинчи устун — мавсум бошидан буён.

ҚАШҚАДАРЁ	0,4	102,6
НАМАНГАН	—	100,2
ЖИЗЗАХ	—	100,1
ТОШКЕНТ	—	100,0
Сирдарё	0,4	99,1
Бухоро	0,2	98,7
Навоий	—	98,6
Фарғона	0,1	98,2
Самарқанд	—	96,6
Андижон	0,9	84,8
Сурхондарё	0,4	73,7
ҚҚАССР	0,1	72,5
Хоразм	—	70,9
Республика бўйича:	0,2	93,5

ИШОНЧ

Ремонт устахонаси. Қатор турган турли хил машина-механизмлар атрофида одамлар гавжум. Бир киши мотор поршенларини созлаётган бўлса, бошқаси учқун сачратиб культиватор рамасини пайвандламоқда. Четдаги агрегат олдида ўрта ёшлардаги хушбичим киши ёш йигитга ниманидир уқтиряпти.

— Укам, ишни бу аҳволда бажарадиган бўлсанг ўзинг панд ейсан. Биринчидан эҳтиёт қисмни қийшиқ ўрнатиб, иккинчидан уни гайка билан ўта қисиб юборибсан. Бу аҳволда тракторинг далада бир кун ҳам ишламайди. Ўзингга ҳам, хўжаликка ҳам зарар...

Йигитча кечирасиз, деди-да бошқа сўз айтмай ишга тутинди.

Ҳушвақт Умбаров қарийб 30 йилдан бери Қарши районидаги «Коммунизм» колхозида механизаторлик қилади.

Ҳозир хўжалик устахонасида иш қизғин. Ремонтчилар беш иш кунида мавжуд 21 та чигит экиш сеялкасини ремонтдан чиқардилар. Бу ерда унумли ишлаш ва мароқли дам олиш учун ҳамма шароит етарли. Бу ишларда касаба союз группаси ташкилотчиси Ҳушвақт Умбаровнинг ҳиссаси катта. У ўзига топширилган агрегатларни пухта созлаш билан бирга ёшларга йўл-йўриқ кўрсатиш, ремонтчиларга қулай шароит яратишга ҳам вақт топади. Яқинда ҳамкасб дўстлари моҳир механизаторга юксак ишонч билдириб, СССР касаба союзларининг навбатдаги съездига делегат қилиб сайладилар.

Суратда: ўз ишининг устаси Ҳушвақт Умбаров.

Ш. Шарипов фотоси

(ЎзТАГ).

МУХБИРИМИЗ БОНГ УРАДИ

ЯШИЛ БОЙЛИККА ЭЪТИБОР ҚАНИ?

Ўлкамиз табиатининг хуш ҳавоси, сахий қуёши, зилол сувлари шундай бебаҳоки, тупроғига таёқ суқса кўкаради. Бу — уни янада яшиллик, гўзаллик, тўкин-сочинлик масканига айлантириш учун жуда катта имкониятлар мавжудлигидан ёрқин нишона. Бундай омилкорлик билан фойдаланилаётган ерларда жаннатмакон ҳордиқ масканлари, саховатли боғ-роғлар йил сайин кўпайиб бормоқда.

Ҳар йили республикамизда куз ва баҳор ойларида кўчат ўтказиш ойликлари ўтказилади. Бу вақтда миллионлаб туп турли хил кўчатлар она-замин бағрига томир ёйиб, инсоннинг яшил дўстлари сафига қўшилади. Дарахт—ердан, инсон—дарахтдан, у яратган мусаффо ҳаводан баҳра олади. Хуллас, дарахтларнинг кишилар учун, уларнинг саломатлиги учун фойдаси ҳақида кўп гапириш мумкин. Аммо бу оддий ҳақиқатни айрим кишилар унутиб қўйишган кўринади. Сўзимизнинг исботи учун фактларга мурожаат этамиз.

Республикамизда бу йил куз ва келгуси йил баҳор ойларида 107 миллион 846,2 минг туп турли хил дарахт ва бута кўчатлари ўтказиш планлаштирилган. Олдимизга қўйилган вазифаларга ҳозирги давр талаблари нуқтаи назаридан қарайдиган бўлсак, вазият ҳар бир ишни ўз вақтида, сифатли бажаришни тақозо қилмоқда. Ана шунда белгиланган тадбирларни кўнгилдагидек бажариш, қилинган ишдан юксак самара олиш имконияти туғилади. Бироқ республикамизда куз ойлари ва декабрь ойининг ўтган ярмида кўчат экиш қандай бажарилганлиги ҳақида статистика бошқармаси маълумотларини кўздан кечирган киши ўлкамизни боғ-роғларга айлантиришдек муҳим иш ўз ҳолига ташлаб қўйилганлигининг гувоҳи бўлади.

Ўзбекистонда 15 декабрга қадар ҳаммаси бўлиб бор-йўғи 2 миллион 212,1 минг туп ёки топшириқнинг атиги 2,1 процентига тенг кўчат ўтқазилди. Навоий областида бу борадаги план 0,1, Жиззах областида 0,4, Хоразм, Сурхондарё областларида 0,5, Қашқадарё областида 0,6 процент адо этилди. Андижон области ва Тошкент шаҳрида бирорта ҳам кўчат ўтқазмай қўя қолишди.

Тўғри, кузги кўчат экиш мавсуми пахта ва бошқа қишлоқ хўжалик экинлари ҳосилини йиғиб-териб олиш энг қизғин ва якунловчи босқичга кирган паллага тўғри келади. Айрим хўжаликлар, муассаса ва ташкилотларнинг раҳбарлари, мутахассислари ишнинг кўплиги, ишчи кучининг етишмаслигини баҳона қилиб, кўчат ўтқазишни баҳорга қолдиришга ўрганиб қолишган. «Қолган ишга қор ёғар» деганларидек баҳорда ҳам дала ишлари кўпайиб кетиб, муҳим тадбир ўлда-жўлда қолиб кетади. Республикамизда ўтган йили кўчат экиш топшириғининг бажарилмай қолганлиги фикримизнинг далилидир.

Аммо Тошкент шаҳрида кўзда тутилган миқдордаги кўчатларни ўз вақтида ўтқазиш учун нима етишмади?! Бизнингча, бу ишга мутасадди бўлган кишиларда масъулият, интизом, принципиаллик етишмаётир. Кўпинча баҳор ойларида кўчалардан, очиқ майдонлардан ўтиб қолган киши чор атрофга тезкорлик билан кўчатлар экилаётганининг гувоҳи бўлади.

Қисқа вақт ичида бу жойларда гўё дарахтзорлар, хиёбонлар бунёдга келади. **Бироқ ёзга келиб, ана шу ерларда қуп-қуруқ чўпларни кўриб, киши кўнгли ранжийди. Ахир кичик бир қаламча ёки уруғдан униб чиққан кўчат ниҳолча ҳолига келгунча қанчадан қанча меҳнат ва давлат маблағлари сарфланади?! Кўчатларни ҳайбаракаллачилик, штурмчилик билан сифатсиз ўтқазиб, баландпарвоз маълумотлар берган, кейинчалик бепарволик оқибатида парваришини унутиб, дарахтларни қуритиб қўяётган ободончилик бошқармалари раҳбарлари эса ҳеч қандай масъулиятни ҳис этмайдилар.**

Олимлар, мутахассислар ва тажрибали боғбонлару соҳибкорларнинг фикрича, кузда экилган ниҳол об-ҳаво қулай келган куз ойларидаёқ томир отади. Баҳорда яхши кўкаради, ёз ойларигача илдиз мустаҳкамланиб, қурғоқчиликка бардошли бўлади. Шу туфайли кузда кўчат экишни бутун чоралар билан кучайтириш ишимиз самарасини таъминлашнинг муҳим омилидир. Лекин жуда кўп министрлик ва идораларда кузги кўчат экиш бу йил ҳам эътибордан четда қолди.

Масалан, **республика қишлоқ хўжалигининг бош штаби — Давлат агросаноат комитетида кўчат экиш топшириғи атиги 0,7 процент бажарилганлигини нормал ҳол деб бўладими?**

Бу борада Ўзбекистон ССР Ўрмон хўжалиги министрлиги шаънига жиддий эътироз билдириш керак. Сабаби, министрлик зиммасига бевосита ўлкамизда экологик мувозанатни сақлаш, қирлар, адирлар, тоғ зоналарини яшил ўрмонзорларга айлантиришдек эзгу вазифа юкланган. Бу ишларни тўла адо этиш учун министрлик ихтиёрида етарли ишчи кучлари ҳам, моддий ресурслар ҳам бор. Лекин **катта коллективда янгича ишлашга хоҳиш ва ҳаракат сезилмаётир. Бўлмаса, министрлик хўжаликлари, корхона ва муассасаларида бугунгача 11 миллион ўрнига 709,4 минг тупгина кўчат ўтқазилармиди?** Министрлик коллегиясининг ўта масъулиятсизлиги оқибатида ёнғоқ, бодом, хандонписта тайёрлаш ҳажми йилдан-йилга камайиб кетмоқда. Шунга қарамай жойларда янги ёнғоқзорлар, бодом ва хандонписта боғ-роғлари барпо этишга панжа орасидан қаралмоқда.

Кўриниб турибдики, республикамизнинг кўплаб областлари, министрлик ва идораларида кузги кўчат ўтқазиш мавсуми қониқарсиз олиб борилди. Аҳвол шундай давом этиб, ишга муносабат ўзгартирилмаса, баҳорда ҳам бу борадаги давлат планларининг бажарилиши хавф остида қолиши мумкин. Ўйлаймизки, мутасадди ўртоқлар йўл қўйилган нуқсон ва камчиликларни жиддий таҳлил этиб, аҳволни ўнглаш чораларини кўрадилар.

К. РИХСИЕВ,
«Совет Ўзбекистони» махсус мухбири.

Тошкентда тўхтаб ўтдилар

Вьетнам Коммунистик партиясининг VI съезди ишида қатнашган КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, КПСС Марказий Комитетининг секретари Е. К. Лигачев бошчилигидаги КПСС делегацияси Хошиминдан Москвага бориш йўлида 21 декабрь куни Тошкентда бироз вақт тўхтади. Делегация составида КПСС Марказий Комитетининг секретари В. А. Медведев, Иркутск область партия комитетининг биринчи секретари В. И. Ситников бор.

Тошкент аэропортида делегацияни И. Б. Усмонхўжаев, Р. Ҳ. Абдуллаева, Т. А. Алимов, В. П. Анишчев, В. А. Антонов, В. А. Головин, А. С. Икромов, Ғ. Ҳ. Қодиров, В. Н. Лобко, Р. Н. Нишонов, Н. И. Попов, Б. Ф. Сатин ўртоқлар кутиб олдилар.

(ЎзТАГ).

ЭНЕРГЕТИКЛАР КУНИГА БАҒИШЛАНДИ

Энергетиклар кунига бағишланиб 22 декабрда Тошкентда бўлиб ўтган тантанали йиғилишда Ўзбекистоннинг энергетика потенциалини янада кўпайтириш йўллари тўғрисида, тармоқ меҳнатчиларининг иш самарадорлигини ошириш ҳақида гаплашиб олинди.

Сўзга чиққан нотиқлар бу йил республика энергетиклари учун жиддий синов бўлганлигини таъкидладилар. Сув тақчиллиги Ўрта Осиё ягона энергетика системасига кирувчи гидростанцияларнинг ишини қийинлаштирди. Иссиқлик электр станцияларининг коллективлари энергия етишмаслигини тўлдиришдан, корхоналарни, қишлоқ ва шаҳарларни, социал-маданий-маиший объектларни энергия ва иссиқлик билан таъминлашдан иборат мураккаб вазифани ҳал қилмоқдалар. Иссиқлик электр станцияларида жорий ва капитал ремонт барвақт, тез суръатлар билан ўтказилди. Бу эса энергетика блокларининг номинал ва ҳақиқий қувватлари ўртасидаги узилишни кескин равишда қисқартириш, энергия ҳосил қилишни ўтган йилдагига нисбатан 12 процент кўпайтириш имконини берди. Ҳозир барча станциялар тўла қувват билан ишламоқда. 300 минг киловатт қувватли Янги Ангрен ГРЭСининг учинчи блоки белгиланган муддатидан бир ой илгари ток берди. Кўрилган чоралар туфайли республика шаҳар ва қишлоқлари зарур миқдорда энергия олади.

Лекин бугунги кунда, деб уқтирилди йиғилишда, эришилган муваффақиятларга ортиқча баҳо бермаслик муҳимдир. Янги қувватларни ишга туширишни жадаллаштириш, станциялар ремонти сифатини ошириш, бу станциялар учун малакали кадрлар тайёрлаш лозим. Жумладан, шу беш йилликда Янги Ангрен, Тахиатош ва Толлимаржон ГРЭСларининг янги блоклари энергетика системасига қўшилади. Бу вазифаларнинг ҳал этилиши беш йиллик охирига бориб Ўзбекистон ГРЭСларининг қувватини 12 миллион киловаттга етказиш, барча истеъмолчиларга энергия ва иссиқликни муттасил етказиб беришни гарантиялаш имконини яратади.

(ЎзТАГ).

Хатоларни қайтармай

Каттақўрғон районининг деҳқонлари ер ҳайдаш ишларини тугалладилар Бу йил ана шу муҳим агротехника тадбири янгичасига ташкил этилди.

— Ўтган йиллардаги хатолардан биз жиддий сабоқ чиқариб олдик, — дейди район агросаноат бирлашмаси ремонт— ишлаб чиқариш корхонасининг директори А. Саъдуллаев. Ўша йиллар шудгорни февраль ойигача чўзиб юборганимиз учун кузда ҳосилнинг чўғи кам бўлди. Бу йил далаларга пешма-пеш 200 тадан кўпроқ ҳайдов трактори чиқарилди. Тракторчилар икки сменада ишладилар. Уч гуруҳ ремонтчилар ва тўртта техника хизмати бригадалари ташкил этилди, улар ҳар куни ёғ, фильтр ва прокладкаларни алмаштириб турдилар, майда камчиликлар даланинг ўзида бартараф этилди.

(ЎзТАГ).

Н. И. РИЖКОВНИНГ ТАЛЛИНДА БЎЛИШИ

Янги Таллин денгиз порти биринчи навбатининг тантанали равишда фойдаланишга топширилиши муносабати билан Таллинга келган КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР Министрлар Советининг Раиси Н. И. Рижков 20 декабрь куни Эстония Компартияси Марказий Комитетида бўлди. Республика раҳбарлари билан суҳбат ўтказилди.

Шу куниёқ Н. И. Рижков республика, партия ва совет активлари билан учрашувда нутқ сўзлади. Якунланаётган йилда мамлакат халқ хўжалиги тараққиётининг асосий йўналишларини таҳлил этиб, Н. И. Рижков экономикада ижобий силжишлар борлигини таъкидлади. Саноат ишлаб чиқариши анча ўсишига эришилди, қишлоқ хўжалиги маҳсулотлари асосий турларини етиштириш ва давлат хариди кўпайди. Бу миллион-миллион совет кишиларининг фаол меҳнати, жамият социал иқтисодий тараққиётини жадаллаштиришга қаратилган КПСС XXVII съезди йўлини амалга ошириш юзасидан партия ўтказаётган катта ташкилотчилик ишларининг самарасидир.

СССР Министрлар Советининг Раиси 1987 йилги планнинг асосий хусусиятларига тўхталди. Бу аввало, социалистик хўжалик юритиш янги методларини кенг жорий этишдир. Саноат корхоналаридаги ҳам жисмоний, ҳам маънавий жиҳатдан эскириб қолган асосий ишлаб чиқариш фондларини алмаштириш, уларни тубдан янгилаш жуда катта аҳамиятга эга бўлади. Корхоналар ва ташкилотларни 2—3 сменали иш режимига ўтказишни нотиқ жадаллаштириш стратегиясини бевосита амалга оширишга қаратилган энг муҳим хўжалик-сиёсий вазифа, деб атади. Н. И. Рижков хўжалик механизмини такомиллаштириш масалаларига тўхталиб, бу механизмнинг тўла хўжалик ҳисоби ва ўзини-ўзи маблағ билан таъминлаш сингари элементларини алоҳида таъкидлаб ўтди.

Нутқда ишлаб чиқарилаётган маҳсулотнинг, халқ истеъмоли буюмларининг сифатини оширишга, капитал қурилиш масалаларига катта эътибор берилди.

Планнинг социал йўналиши анча кучайганлиги таъкидлаб ўтилди. Меҳнаткашлар фаровонлигини оширишни таъминлайдиган вазифаларни сўзсиз бажариш лозимлиги уқтирилди.

Беш йилликнинг иккинчи йили вазифаларини амалга ошириш жойлардаги партия, совет ва хўжалик органларидан собитқадамлик билан ва аниқ мақсадни кўзлаб сиёсий, ташкилотчилик ва тарбиявий иш олиб боришни талаб этиши таъкидланди.

Н. И. Рижков халқаро вазиятнинг ривожи, КПСС, Совет давлатининг ташқи иқтисодий сиёсат соҳасидаги фаолиятига тўхталди.

* * *

СССР Министрлар Советининг Раиси «Эдази» чорвачилик колхозига борди, Эстония ССР Халқ хўжалиги ютуқлари кўргазмасида бўлди.

Эстония Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари К. Г. Вайно, Эстония ССР Олий Совети Президиумининг Раиси А. Ф. Рюйтель, республика Министрлар Советининг Раиси Б. Э. Саул унга ҳамроҳ бўлдилар.

Н. И. Рижков куннинг иккинчи ярмида Москвага жўнаб кетди.

(ТАСС).

ОЛМАОТА МЕҲНАТКАШЛАРИ БИЛАН УЧРАШУВЛАР

ОЛМАОТА, 20 декабрь. (ТАСС). Олмаотада турган КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, КПСС Марказий Комитети ҳузуридаги партия контроли Комитетининг раиси М. С. Соломенцев ва Қозоғистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Г. В. Колбин бугун шаҳар меҳнаткашлари билан учрашдилар.

Куннинг биринчи ярмида улар марказий колхоз бозорига бориб, савдо-сотиқнинг ташкил этилиши ва молларнинг турлари билан танишдилар, сотувчилар билан, ўз ортиқча маҳсулотини сотаётган қишлоқ меҳнатчилари ва боғдорчилик кооперативларининг аъзолари билан, харидорлар билан суҳбатлашдилар. М. С. Соломенцев давлат, кооператив ва якка тартибдаги савдони бирга қўшиб олиб бориш ҳамда молларнинг сифатини ошириш, нарх-навони пасайтиришнинг иқтисодий воситаларидан тўла-тўкис фойдаланиш муҳимлигини уқтириб ўтди. Шаҳар билан қишлоқнинг алоқаларини мустаҳкамлашга, Озиқ-овқат программасини амалга оширишга умумий ҳиссани кўпайтиришга, меҳнаткашларнинг ошиб бораётган талаб-эҳтиёжларини қондиришга қаратилган кўпгина масалалар хусусида гаплашилди.

Сўнгра М. С. Соломенцев билан Г. В. Колбин универсамга бордилар. Шаҳардаги энг катта магазинлардан бирининг коллективи савдо-сотиқнинг илғор формаларини: қадоқлаб қўйилган маҳсулотларни сотишни, уларни савдо залига контейнерларда элтишни ва бошқа усулларни жорий этган, товар обороти планларини тўла ва ошириб бажармоқда. М. С. Соломенцев хизмат маданияти ошганлигини уқтириб, молларнинг турларини кўпайтиришга, чорвачилик, картошкачилик ва сабзавотчилик маҳсулотлари етиштириш ҳамда сотишни кўпайтиришга сабот ва собитқадамлик билан интилиш зарурлигини таъкидлади.

С. М. Киров номли Қозоғистон давлат университетини, В. И. Ленин номли Қозоғистон политехника институтини бориб кўриш вақтида М. С. Соломенцев ва Г. В. Колбин профессор-муаллимлар ва студентлар билан учрашдилар, ўқув корпусларини кўздан кечирдилар, олий ва ўрта махсус таълимни ислоҳ қилиш асосида тарбия, таълим ва илмий-тадқиқот жараёни қандай қайта қурилаётганини, ёшларнинг ижтимоий-сиёсий, меҳнат ва спорт ҳаётидаги иштирокини, маданий-маиший хизмат қандай ташкил этилганини, моддий-техникавий базанинг мустаҳкамланишини қизиқиб суриштирдилар.

Профессорлар, муаллимлар, студентлар билан суҳбатларда бўлажак мутахассисларни тайёрлашни ишлаб чиқариш эҳтиёжлари, фан-техника тараққиётини жадаллаштириш талаблари билан маҳкамроқ боғлаш зарурлиги ҳақида гапирилди. Ғоявий-ахлоқий, интернационал тарбия, қардош республикаларнинг олий ўқув юртлари билан алоқаларни мустаҳкамлаш, олий ўқув юртларининг партия, касаба союз, комсомол ташкилотлари жанговарлигини ошириш ва ташаббускорлигини ривожлантириш масалаларига конкрет, комплекс ёндашишнинг катта аҳамияти таъкидланди.

Шаҳар бўйлаб қилинган сафарда КПСС Марказий Комитети партиявий-ташкилий ишлар бўлими мудирининг биринчи ўринбосари Е. З. Разумов, Олмаота область партия комитетининг биринчи секретари М. С. Мендибоев М. С. Соломенцев ва Г. В. Колбин билан бирга бўлдилар.

ҚАЙТА ҚУРИШ ВА ЖАДАЛЛАШТИРИШ ЙЎЛИДАН

Олмаота, 21 декабрь. (ТАСС). Бугун Қозоғистон ССР Министрлар Советининг кенгайтирилган мажлисида беш йилликнинг биринчи йилида республикани социал-иқтисодий ривожлантириш программасини муваффақиятли тугаллаш ҳамда келгуси йилда ишлай бошлашга тайёргарликни ниҳоясига етказиш тадбирлари тўғрисидаги масала кўриб чиқилди. Мажлис ишида КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, КПСС Марказий Комитети ҳузуридаги партия контроли Комитетининг раиси М. С. Соломенцев, Қозоғистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Г. В. Колбин иштирок этдилар.

Муҳокама чоғида республика социал-иқтисодий тараққиётидаги камчиликларни тугатишга асосий эътибор қаратилди.

Кўпгина корхоналар бир меъёрда ишламаяпти, сифатсиз маҳсулот ишлаб чиқаряпти, маҳсулот реализация қилиш планини уддалай олмаяпти, шартномавий мажбуриятларни бузишга йўл қўймоқда.

Агросаноат комплексида ҳам ишларнинг аҳволи қониқарли эмас. Қишлоқ хўжалик экинларининг ҳосилдорлиги ва чорвачилик маҳсулотлари етиштириш секинлик билан ўсмоқда. Бу йил анчагина миқдордаги картошка, қанд лавлаги, пахта олинмай қолди, чорва нобуд бўлмоқда, унинг маҳсулдорлиги паст, ҳосилни ташиш ва асраш вақтида анчагина қисми нобуд бўлмоқда.

Қурилишда, аҳолига савдо, маиший ва медицина хизмати кўрсатишда катта камчиликларга йўл қўйилмоқда. Уй-жой қуриш планлари бажарилмаяпти.

Мажлис қатнашчилари мана шу ва бошқа камчиликларни очиб ташлаб, бутун диққат-эътиборни шу камчиликларни тугатиш, ишлаб чиқариш самарадорлигини, маҳсулот сифатини ошириш, фан ва техника ютуқларини кенг жорий этиш йўлларини излаб топишга қаратдилар. Аҳолини халқ истеъмоли моллари билан янада тўла-тўкис таъминлашга, савдони ва маиший хизматни яхшилашга алоҳида эътибор берилди. Мавжуд беғамлик, масъулиятсизлик, турли-туман салбий ҳодисалар қаттиқ танқид қилинди.

Мажлисда М. С. Соломенцев ва Г. В. Колбин нутқ сўзладилар.

* * *

Тушдан кейин КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, КПСС Марказий Комитети ҳузуридаги партия контроли Комитетининг раиси М. С. Соломенцев билан Қозоғистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Г. В. Колбин Қозоғистон қишлоқ хўжалик институтини бориб кўрдилар. Улар таълим жараёнининг ташкил этилиши ва олий ўқув юртининг моддий-техника базаси билан танишдилар, профессор-муаллимлар ва студентлар билан учрашдилар. Суҳбатда таълим-тарбия жараёнини ҳамда қишлоқ хўжалиги учун мутахассислар тайёрлаш сифатини анча такомиллаштириш, студентларни интернационализм, ғоявий-ахлоқий ва меҳнатсеварлик руҳида тарбиялашнинг муҳимлиги, студентларнинг ўқишини агросаноат комплексини қайта қуриш ва ривожлантириш, озиқ-овқат программасини амалга ошириш вазифаларига имкони борича кўпроқ яқинлаштириш зарурлиги таъкидланди.

Олмаота область партия комитетининг биринчи секретари М. С. Мендибоев М. С. Соломенцев ва Г. В. Колбин билан бирга бўлди.

«СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ» МАТЕРИАЛЛАРИ ИЗИДАН

«ЛОҚАЙДЛИК»

Газетанинг шу йил 171-сонида босилган юқоридаги сарлавҳали танқидий мақолада Денов район аҳолига маиший хизмат кўрсатиш ишлаб чиқариш бирлашмаси бошлиғи О. Абдураҳмоновнинг нотўғри хатти-ҳаракатлари фош этилган эди.

Ушбу мақола юзасидан ДЕНОВ ШАҲАР ПАРТИЯ КОМИТЕТИдан олинган жавобда хабар қилинишича, О. Абдураҳмонов филиаллар ишлари устидан етарли даражада назорат ўрнатмаган. Натижада 1985 йилда бирлашма бўйича хизмат кўрсатиш планининг бажарилишига 309.1 минг сўм қўшиб ёзишга йўл қўйилган. Кейинги пайтда у ахлоқсизлик «кўча»сига кирди. Икки марта уйланиб, фарзандларини ташлаб қўйди. Иш вақтида ўз хизмат кабинетида спиртли ичимликлар ичиш билан банд бўлди. Маъмурий органлар маст ҳолда автомашинани бошқарганида қўлга туширишди. Бирлашма бошланғич партия ташкилоти қарори билан О. Абдураҳмоновга ҳисоб варақасига ёзиш шарти билан қаттиқ виговор берилди.

Денов шаҳар партия комитети бюроси қарорига кўра, бирлашма бошланғич партия ташкилотининг қарори бекор қилинди ва бюро қарори билан коллективда соғлом муҳитни таъминламаганлиги, 1985 йил планининг бажарилишида қўшиб ёзишга йўл қўйганлиги, оилада ва ишлаб чиқаришдаги ахлоқсизлиги, йўл ҳаракати қоидасини бузганлиги, кайфда автомобилни бошқарганлиги, иш вақтида спиртли ичимликлар ичганлиги учун Ортиқ Абдураҳмонов КПСС сафидан ўчирилди ва у район аҳолига маиший хизмат кўрсатиш ишлаб чиқариш бирлашмаси бошлиғи вазифасидан бўшатилди.

КЎНДАЛАНГ ҚЎЙИЛГАН МАСАЛА

МУҲОКАМА ҚИЛИШДИ, ҚОРАЛАШДИ ВА... МУКОФОТЛАШДИ

Қўшиб ёзишларга қарши курашда изчиллик етишмаганда

Газлама тўқиш ва ер ўлчаш—бундай қараганда улар орасида қандай умумийлик бўлиши мумкин? Бироқ, айтайлик, газламада брак яшириб қолинса, деҳқончиликда бутун бошли дала ҳисобга киритилмаса, бунинг эвазига мақтов эшитилса, умумийлик дарҳол намоён бўлади. Шунда умумий географик нуқта ҳам топила қолади.

... Косонсойга буюмлар сифати бўйича инспектор келди. Маҳаллий саноат министрлигининг шойи тўқиш фабрикасига кирди, кўпчилик олдида ательега жўнатишга ҳозирлаб қўйилган тўрт артикулдаги 300 метр шойи газламани олиб, сайёр экспертиза ўтказди. Газламалардан ярмининг сифати пасайтирилди, учдан бири қайта ишлашга қолдирилди.

Фабрика директори Ф. Акромовнинг икки қўлини кўтаришдан ўзга иложи қолмади —ҳақиқатдан кўз юмиб бўлмайди-да.

Тошкентда учта жиддий ҳужжат пайдо бўлди. Биринчиси —инспекциянинг фабрикага юқорида тилга олинган газламаларни жўнатиш таъқиқланганини ҳақидаги буйруғи. Иккинчиси —республика Давлат нархлар комитетига шу газламадан «Н» (янгилик) индексини олиб ташлаш таклиф қилинган хат ва, ниҳоят, Косонсой шаҳар Совети доимий комиссиясига тақдимнома.

Хуллас, бир даста нуқсон. Шундай экан, квартал якунлари бўйича нимани ҳам кутиш мумкин эди? Коллегияда элак-элак қилиш, кимга танбеҳ бериш, кимга ҳайфсан эълон қилиш, қисқаси, ҳаммаси бўладигандек эди. Лекин... Косонсой шойи тўқиш фабрикасига министрлик ва касаба союзлари республика комитетининг кўчма Қизил байроғи берилди. Министр У. Исмоилов ҳам ғолибларни табриклашга жўнаб кетди...

Биз унинг кабинетидамиз. Буларнинг ҳаммаси қандай юз берди? Маълум бўлишича, квартал бўйича мусобақа якунларини чиқариш чоғида коллегия ва касаба союзлари республика комитети учун кўрсаткичлар жадвали тайёрланар экан. Унда ўнга яқин графа бор. Ҳаммаси тўлдирилади —ялпи маҳсулот, реализация, унумдорлик, харажатлар кўрсатилади. Фақат икки графа бўш қолдирилганди — қайтарилган маҳсулотнинг суммаси ва буюмларни ишлаб чиқаришни мажбуран тўхтатиб қўйиш сабаблари, яъни иш сифатини характерлайдиган кўрсаткичлар йўқ эди.

— Мен айблорман, мана шу графаларни қолдириб кетибман, —деди А. Тоҳиров бошини кўтармай.

Уни сиз ким деб ўйлайсиз? Министрликда... сифатни бошқариш бўлими бошлиғи. Худди шу киши «ўз графаларини» эътибордан қочирган. Бу тасодифий хатоми? Бироқ министрликда олдинги кварталда ҳам Бухоро зардўзлик фабрикаси хусусида шундай воқеа содир бўлганди. Фақат Тоҳиров у пайтда ҳозирги вазифасида эмасди—бу ўринда бошқа ўртоқ ишларди. Услуб эса ўша-ўша. Очиғи, министрлик ўз иши аслидагидан бироз яхшироқ бўлиб кўринишини жуда хоҳлайди.

Фақат министрликми? Косонсойга қўнғироқ қилиб, шаҳар ижроия комитетининг раиси А. Тошматовдан бош инспекция доимий комиссия номига юборган хат хусусида сўрайман. «Муҳокама қилдик. Айбдорларга хатолари кўрсатиб ўтилди». Худди шуларнинг ўзлари Наманган область маҳаллий саноат бошқармаси билан бирга фабрикани «байроқ»қа тавсия этишди...

Мен Косонсойга қўнғироқ қилган куним у ерга Тошкентдан хабар келди: районга ҳам кўчма Қизил байроқ берилган эди. Бу бошқа байроқ, анчагина юқори — республика байроғи эди. Бошқа икки поғона юқори кўрсаткичлар — пахта терими учун берилганди. Бироқ район ҳам яна ўша сабабга кўра ғолиблар қаторига ўтиб олганди: мусобақа якунларини чиқаришаётганда бу ўринда ҳам бир графани унутиб қолдиришганди, аслида муҳими ўша графа эди.

Шундай қилиб, газлама тўқишни ҳам, экин майдонини ҳисоблашни ҳам бирдек батартиб бажармоқ лозим. Экин майдонини ҳисоблашда яна ҳам талабчанроқ бўлиш керак. Аниқлик киритамиз: ҳисобланганда ҳам алмашлаб экиш назарда тутилади. Бунинг дала учун, айниқса суғориладиган, боз устига, пахта экиладиган ер учун қанчалик муҳимлиги маълум. Экин майдонларининг унумдорлиги, ҳосил ва чорва маҳсулдорлигининг ошиши ҳам алмашлаб экишга қатъий риоя қилишга асосланади.

Кўпчилик хўжаликларда шундай тушунишади. Лекин, афсуски, ҳамма жойда ҳам эмас. Ўзбекистонда алмашлаб экиш экин майдонларининг фақат учдан бир қисмида ўзлаштирилган. лекин тўғри алмашланган, яъни беда экилган далалар ярмидан ҳам кам. Бу маълум даражада алмашлаб экишнинг ўзига жўн ёндашиш натижасидир, жойларда экинларни ҳар қанақанги алмаштиришни алмашлаб экиш деб ҳисоблайверадилар. Бироқ баъзан алмашлаб экиш қоғоздагина бўлади. Далада эса беда ўрнида... ғўза ўстириламеради.

Бу касаллик қанчалик чуқур илдиз отганлигини 15 йиллик танаффусдан кейин 1984 йили ўтказилган экин майдонларини ялпи инструментал ўлчашлар яққол кўрсатди. (республиканинг собиқ раҳбарлиги бу ишга ҳар томонлама қаршилик кўрсатарди, ҳар йили фақат планли, экин майдонларининг ўндан биридан ҳам кам қисмида ўлчов ўтказишга рухсат этарди). 221 минг гектар пахта майдони — Жанубий Қозоғистон ва Қирғизистон бир бўлиб чигит экадиган майдондан ҳам кўп ер ҳисобдан яшириб қолинган эди.

Натижада баъзи жойларда нуқул бир хил экин экилаверди ва бунинг оқибатида ғўзанинг вилт касаллиги кенг тарқалди, яхши сифатли тола берадиган ва қадрланадиган навлар экилмай қолди. Озуқа базаси бунинг натижасида заифлашиб, чорвачиликнинг ривожи сусайди.

Ўтган икки йил мобайнида кўпгина нуқсонлар бартараф этилди. Озуқа экинлари майдони сезиларли кенгайтирилди. Лекин, афсуски, ёмон одатлар яшовчан бўлади.

«Узгипрозем» инспекцияси ўн уч район хўжаликларида ўтказган экин майдонларини ўлчаш шуни кўрсатдики, 13 минг гектар пахта майдони ҳисобдан яшириб қолинган.

Икки йил илгари ҳар бир пахтачилик районида ўртача бир минг беш юз гектардан ер яшириб қолинганди. Ҳозир минг гектарданга тўғри келяпти. Хотиржамликнинг ўрни эмас. Ўн уч районда статистика назоратидан яшириб қолинган ер бутун бир пахтакор районга деярли тенг демакдир.

Ўзбекистон Компартияси съездида, республика Олий Совети сессиясида бундай фактлар кескин қораланган бир пайтда қандай қилиб шу ҳол юз берди? Демак, сўз—бошқа-ю, иш—бошқа эканда. Андижон областининг Хўжаобод районида рўй берган ҳодиса эса ҳаммасидан ошиб тушди. Икки йил илгари бу ерда 600 гектар пахта майдони яшириб қолингани аниқланган эди, эндиликда эса бундай майдонлар... 1600 гектар бўлиб чиқди.

«Қаёққа қараб боряпсиз?» —минбарда кўзини лўқ қилиб турган район ижроия комитетининг раиси А. Ҳасановга одамлар куйиниб савол беришарди. Ахир бу экин майдонига тўғридан-тўғри зиён етказишдан ташқари кимлардир асоссиз равишда оладиган мукофотлар ва тақдирлашлар, кимнингдир ҳисобга олинмаган меҳнатидир, бу тайёрланган озуқага, чорвачилик маҳсулотига қўшиб ёзишга мажбур бўлиш ҳамдир. Акс ҳолда, ҳисоб-китобни тўғрилаб бўлмайди-да. Саволга жавоб бўлмади.

Муҳокама республика Министрлар Советининг мажлисида бўлиб ўтди. Бу ҳақдаги ахборот республика газеталарида эълон қилинди. Ўн уч районнинг ҳаммаси номма-ном кўрсатиб ўтилди.

Эртасига айни шу газетада, бироқ энди биринчи саҳифада, ўша районлардан бири —Сурхондарё областининг Ленин йўли районни «Ғолибларга шон-шарафлар!» деган сўзлар билан олқишланганлиги ҳаммани ҳайратга солди. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, аниқланган найранглар муносабати билан аччиқ муҳокама қилган республика Министрлар Совети, шунингдек, Ўзбекистон касаба союзлари республика Совети ва республика ЛКСМ Марказий Комитети олдинги ўн кунликда пахта тайёрлаш натижалари бўйича бу районни... кўчма Қизил байроқ билан тақдирлашган эди.

Яна ўн кун ўтди. Республика байроғи билан ўша оғизга тушган 13 районнинг яна бири —бизга таниш Косонсой районни тақдирланди.

Муҳокама бошқа масала—яшириб қолинган экинлар хусусида борган, мукофот эса бошқа нарса —пахта терими учун берилган бўлиб кўриниши мумкин. Ҳар икки район йиғим-теримда ёмон ишламади. Бироқ ишни баҳолашдаги изчиллик қани?

Ачинарлиси, кеча танқид қилиб, бугун шарафлашганида ҳам эмас. Терим бошланиши олдидан пахта тайёрлаш плани ҳақиқий майдонларга қараб қайта ҳисоблаб чиқилмаган ва «енг ичидаги» гектарлар уларга «қаҳрамонлар» сафига сакраб ўтиб олишга ёрдам берган. Мана шунинг ўзиёқ уларни байроқлар ва совринли ўринлар билан мукофотлаш чоғида муҳокамага қўйилаётганлар рўйхатидан ўчириб ташлаш учун асос бўларди.

Бироқ бу ерда каттароқ гап бор. Республика Маҳаллий саноат министрлиги ва касаба союзлари республика комитети раҳбарлари бракка йўл қўйган корхоналарнинг бирини диплом, иккинчисини байроқ билан рағбатлантириб, ҳар икки ҳолатда ҳам жадвалдаги графалардан бирини шунчаки «унутишгани» йўқ, балки бу билан бракчиликни «қонунлаштирганлар». Кеча ўзлари жиддий муҳокама қилиб, қоралаб, бугун эса байроқлар билан тақдирлаган республика ташкилотларида ҳам худди шундай воқеа юз берди. Юз берганда ҳам бундан кўра масъулиятлироқ соҳада. Пахта экилган майдонлар тўғрисидаги ёлғон маълумотлар деҳқончиликнинг илмий асосларинигина емириб қолмайди. Ер ўлчовчилар аниқлашдики, ҳисобдан яшириб қолинган ғўзалар мана шу районлардаги қарийб икки баравар катта майдонга экилган сабзавот ва озуқа экинларини сувдан маҳрум этиб, ҳосилсиз қолдирган. Икки-уч баробар зиён! Кишиларга етказилган маънавий зарарни айтмайсизми!

Экин майдонларини ҳисобга олишдаги «хатоликлар» сезилмай қолмади. Хўжаобод район ижроия комитетининг уқувсиз раисини вазифасидан олиб ташлашди. Андижон область партия комитетининг бюроси район партия комитетининг биринчи секретари Д. Абдураззоқовни ҳам қаттиқ жазолади. Ушбу мақола эълон қилиш учун тайёрланаётганда республика Министрлар Советининг қўшиб ёзишлар ва экин майдонларини ҳисобга олишда ҳақиқий аҳволни бузиб кўрсатишга доир фактлар бўйича ҳали Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети Бюросининг мажлисида муҳокама қилинганлиги маълум бўлди. Ерлардан фойдаланишда тартиб ўрнатиш борасидаги ишлар қониқарсиз деб топилди.

Масала ҳал бўлгандек кўринарди. Афсуски, у яна ҳам кескин тус олди. Аниқланган қўшиб ёзишларни газеталарда босилган ва минбарлардан гапирилган кечаги нуқсонлар сирасига киритиб бўлмайди асло. Булар «янги» нуқсонлар ва бундан икки йил муқаддам экин майдонларини ўлчашда «ибрат» бўлган кишилар томонидан содир қилинган. Бу қўшиб ёзишлар баъзи жойларда катта ҳажмда амалга оширилганки, уларнинг хатарли жиҳати ҳам ана шунда. Бошқа жойларда бундай нуқсонлар такрорланмаслигига кафолат қани?

Аниқланган фактларни баҳолашда кескин иборалар етарлику-я, бироқ мана шу суиистеъмолликларга нима сабаб бўлаётганлиги, хўжаликларни алмашлаб экишга, чорвачиликка зарар етказаётган «эҳтиёт» пахта майдонларига эга бўлишга нималар мажбур этаётганлиги ҳақидаги саволларга жавоб берилмаган. Бу пахтачиликдаги планлаштириш ва иқтисодий рағбатлантириш борасида амал қилинаётган практика янги талабларга қанчалик мувофиқ келиши, бунда номатлуб ҳолларга барҳам бериш учун нималарни ўзгартириш ва такомиллаштириш зарурлиги хусусида ўйлаб кўрадиган вақт келганини кўрсатмайдими?

Қўшиб ёзиш касофати унчалик катта бўлмаган маҳаллий саноат учун ҳам, республиканинг етакчи тармоғи пахтачилик учун ҳам бирдай хатарлидир.

Г. ДИМОВ,
«Известия» мухбири.

Ўзбекистон ССР.

(«Известия», 1986 йил, 20 декабрь).

Тинчлик ҳавас қил...

Туроб ТЎЛА,
Ўзбекистон ССР халқ ёзувчиси

Халқаро жандарм оёқда ҳамон,
Нағалидан қақшар қитъалар.
Оқ уй маъмурлари беради фармон,
Авжда иғво,
фитна,
қутқулар...
Халқаро жандарм нағалларида
Никарагуа кўкси,
Чили чаноғи.
Сальвадор пулдорлар маҳрида,
Бўғзида ёвузлар яроғи.
Гренада мажруҳ.
Сан-Хосе абгор,
Гондурас ўт ичра,
эркидан маҳрум.
Улар каллакланган дарахтлардек хор,
Ҳужумкор халқ бугун ўлимга маҳкум.
Бу қитъа қаърига ўт кетди бугун,
Ўртайди тинчини,
ҳаловатини,
Ўзи қазиган чоҳ ўзидан устун,
Ўзи қистамоқда ҳалокатини!
Оқ уй талвасада,
ғаддор,
тажовузкор,
Ерда,
океанда,
фазода дажжол,
Қитъалар эркини таҳқирлаб такрор,
Ваҳима, қутқуда тутади баттол!
Пентагон, ракета,
СМТ, реваншизм.
Ойга таҳдид қилган бўридай каззоб.
Ундан ўтолмайди бугун фашизм,
У бир аламзада сароб изтироб!
Гоҳо бошинг қотар дунё ишларига,
Қанча ғавғо унда,
қанча хиёнат.
Қўлинг тегиши-ла ёнар барига,
На андиша унда, на бир диёнат,
Нафрат билан боқар одам одамга.
Сўзлашур ўқ билан, ё ханжар билан.
Кунинг ўтар гоҳи ўхшаб мотамга,
Ўтар жанжал билан, алҳазар билан,
Беш қитъа, беш олам, сенинг зикрингда.
Бу кунги муаммо, бу кунги даъво.
Эгалик қилишга сенга, фикрингга.
Даъвогар бўлади,
гўё ҳукамо.
Наҳот, дейсан, ёвуз шунча очиққан.
Наҳотки, оламни нест-нобуд қилса!
Учган юлдузларни ёққани чиққан
Фазогир наҳотки ёқмай йиқилса!
Қўшиқлар зор қолса, нафосат бедор,
Санъат увол қолса, қалам ордона!
Наҳотки, тўкилса борлиқ бир бода,
Кулги сарсон қолса,
карам ордона! —
Хиросима бўлиб ва Нагасаки,
Афросиёб бўлиб қолса кукуни!
Боқар киприк қоқмай ёвузлар, токи
Калхат бамисоли
чайнаб, ютиниб...
Ҳа,
Мутлақ!..
Киприк қоқмай ўтади ёвуз,
Тақдир,
қисматларга
чек қўйиб ўтдан.
Орзу-матлабларга этиб тажовуз,
Боқар истиқболни ясаб тобутдан!
Одам туғилади ҳар кун,
ҳар соат,
Одам туғилади АҚШда ҳам.
Наҳот кўз очирмай олса ҳалокат
Буюк истиқболни,
емирса шу дам.
Наҳот одам,
уйинг елга берғулик,
Бир кетмон тупроқдек сочилса,
наҳот!
Бир нодон дастидан шунча кўргулик,
Бир шамдек бир дамда ўчса бу ҳаёт!..
Тўхта мутафаккир, кашфингни бас қил.
Хаёлингни ўчир,
етар шунча ғавғо!
Қўлингдан келса гар тинчлик ҳавас қил,
Инсоний ҳавас қил,
инсоний савдо!
Курра жони, билким,
сенинг жонингда,
Сенинг хаёлингда,
унга қулоқ сол.
Ўғри бугун буюк хонадонингда
Қутурган,
пинжингга кирган бир дажжол!
Ерни асраш керак қутурганлардан,
Наҳот бу ҳур олам қолса тупроқда!
Миллиард йил яшади бу тупроқ, одам,
Миллиард йил керакдир қайта қурмоққа!
Ҳали миллиард йиллар ўтади такрор!
Найрангбозлар ҳам ўтади шаксиз!
Қутурган жаноблар қовоғидан қор —
Эриб битар ҳали мисоли беиз!
Бу даҳшат, бу ваҳшат қолар афтода,
Бир афсона бўлиб, бўлиб бир эртак.
Инсонлар яшасин озод дунёда
Ер ҳам умр сурсин ер бўлиб ердек!
Халқ ўзи ҳал қилур ўз тақдирини,
Нурдан уйи бўлсин, қуёшдан қалби!
Шу қалбда асрайди она ерини,
Қалъадек мустаҳкам қалбининг зарби!

дунё воқеалари

АНДИЖОНЛИКЛАРНИНГ ЯМБОЛГА ВИЗИТИ

СОФИЯ, 22 декабрь. ТАСС мухбири Юрий Тиссовский хабар қилади: Ямбол округига визит билан келган Андижон области вакилларини болгарларнинг қадимий одатига кўра, миллий либосдаги қизлар нонтуз билан кутиб олишди. Ўзбекистон Компартияси Андижон область комитетининг биринчи секретари М. М. Орипжонов бошчилигидаги делегация БКП Ямбол округ комитети бюросининг аъзолари билан учрашди. Учрашув чоғида округ комитетининг биринчи секретари Иван Овчаров биродарлашган область намояндаларини округ социал-иқтисодий тараққиётидаги муваффақиятлар ҳамда Ямбол партия ташкилоти ҳал этаётган проблемалар билан таништирди. Биринчи секретарь округнинг муваффақиятлари БХРда ривожланган социалистик жамият барпо этишда Совет Иттифоқи бераётган қардошларча ёрдам билан, Ямбол ва Андижон ўртасидаги самарали ҳамкорлик билан чамбарчас боғланганлигини таъкидлади. М. М. Орипжонов КПСС XXVII съезди қарорлари асосида область меҳнат коллективлари олдида турган вазифалар ҳақида ва улар қандай бажарилаётганлиги тўғрисида сўзлаб берди. Меҳмонлар Георгий Димитров ҳайкали пойига гулчамбар қўйдилар.

Ямболнинг меҳнат коллективлари ўзбекистонлик ҳамкасбларини азиз меҳмонлардек кутиб олдилар. Делегация саноат корхоналарида, аграр саноат комплексларида бўлди, тарихий ва этнографик жиҳатдан диққатга сазовор жойлар билан танишди. Димитр Димов номли хўжалик комбинатининг залида бўлиб ўтган катта дўстлик митингида Андижон делегациясининг раҳбари КПСС ҳамда Совет давлатининг тинчликсевар сиёсати ва Рейкьявикдан кейин жаҳонда вужудга келган вазият ҳақида гапирди. «Народен другар» округ газетаси андижонлик биродарларнинг визитини «Ёрқин дўстлик байрамлари» деб таърифлади ҳамда бундай мулоқотлар болгар халқининг улуғ Советлар мамлакатига миннатдорчилиги ва меҳру муҳаббатининг яққол ифодаси бўлиб қолмоқда, деб таъкидлайди.

НИКАРАГУА РЕСПУБЛИКАСИНИНГ АРМУҒОНИ

20 декабрь куни Ленинградда Чернобиль АЭСидаги авария вақтида жабрланган кишилар учун Никарагуа ҳукуматининг армуғони —кофе тортиғини совет вакилларига топшириш маросими бўлди. Ленинград портида бўлиб ўтган митингда Сандиночилар Миллий озодлик фронти миллий раҳбарлигининг аъзоси, Никарагуа ташқи иқтисодий ҳамкорлик министри Г. Руис нутқ сўзлади.

Никарагуа ҳукумати ва халқининг шу эътибори муносабати билан КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР Министрлар Советининг раиси Н. И. Рижков Никарагуа Республикасининг президенти Д. Ортега номига миннатдорчилик телеграммасини йўллади.

(ТАСС).

ХАЛҚ КОНТРОЛИ САҲИФАСИ

ЎЗБЕКИСТОН ССР ХАЛҚ КОНТРОЛИ КОМИТЕТИДА

ТАДБИРЛАР БАЖАРИШ УЧУН БЕЛГИЛАНАДИ

Республика Халқ контроли комитети Тошкентдаги экскаватор, Андижондаги машинасозлик заводларида реконструкция ва техника билан қайта қуроллантириш, янги техника, прогрессив технологияни жорий этиш планларининг қандай бажарилаётганлигини кўриб чиқди. Ҳар иккала корхонада ҳам бу соҳада жиддий нуқсонлар рўй бераётганлиги қайд қилинди. Ишлаб чиқаришни назорат қилиб бориш дуруст олиб борилмаётир. Молия интизоми бузилишига йўл қўйилмоқда. Ошириб ёзиш, ҳисоботни бузиб кўрсатиш, хўжасизлик ва материал-пул маблағларидан фойдаланишда исрофгарчилик содир бўлмоқда.

Тошкент экскаватор заводида (директори А. Н. Сумбулов, бош инженери Я. С. Юсупов) ўн биринчи беш йилликда техника билан қайта қуроллантириш ва янги техникани жорий этиш ҳисобига ишлаб чиқариш ҳажмини 2,4 миллион сўмлик кўпайтириш, маҳсулот таннархини 816 минг сўм камайтириш, маҳсулот сифатини ошириш ва ишчиларнинг меҳнат шароитини яхшилаш кўзда тутилган эди. Амалда ана шу ишлар учун 8,7 миллион сўм сарфланган ҳолда планлаштирилган 8 та объектдан 6 таси фойдаланишга топширилмай қолди. Ишга туширилган иккита объектдан эса бир қатор нуқсонлари борлиги сабабли ҳамон фойдаланилмаётир.

«Главташкентстрой»нинг 4-трести ҳамда 38-қурилиш бошқармаси объект қурилиши муддатларини мунтазам орқага суриб келмоқда. Ўтказилган текширишда пўлат қуйиш цехини реконструкция қилиш учун ажратилган маблағдан қонунсиз тарзда 200 минг сўми капитал ремонт учун, 198 минг сўми эса плансиз қурилиш ишларига сарфлаб юборилганлиги аниқланди. Шу объектда жами 491 минг сўмлик бажарилмаган иш ҳисоботга киритилган. Пўлат қуйиш цехи реконструкцияси 1984 йилдан бери давом этиб келмоқда. Ёрдамчи цехнинг маиший биноларини қуриш эса пландаги тўққиз ой ўрнига олти йил чўзилиб кетди.

Техника билан қайта қуроллантириш ва янги техникани жорий этиш планлари бажарилмаганлиги сабабли заводда ўтган беш йилликда фондлар самарадорлиги 12 процент камайди. Ўртача иш ҳақи меҳнат унумдорлигини оширишга нисбатан 38 процент ўсди. Маҳсулот таннархи эса аксинча 660 минг сўм қимматлашиб кетди. Корхона планда кўзда тутилганидан 2,4 миллион сўм кам даромад қилди.

Андижон машинасозлик заводида ҳам (директори А. Н. Аникин, бош инженери А. И. Шалигин) ана шундай салбий воқеалар рўй берди. Бу ерда жуда эскирган машина ва ускуналар ишлатилмоқда. Масалан, 60 процент ускуналардан 15 йилдан бери фойдаланиб келинаётир. 41,6 процент ускуналар қувватидан тўла фойдаланиб бўлинганига қарамай, улар янгиларига алмаштирилмаяпти.

Корхонада ишлаб чиқариш қувватларидан фойдаланиш 85 процентни ташкил этади. Ўтган беш йилликда ҳамда шу йилнинг саккиз ойи мобайнида 25 миллион сўмлик маҳсулот кам етказиб берилди. Янги техника бўйича тасдиқланган план бўлмаганлиги сабабли бу ишлар ҳисоб-китобида чалкашликлар рўй беряпти. Ўн биринчи беш йилликда янги техникани жорий қилиш юзасидан белгиланган 405 та тадбирдан 380 тасигина бажарилди, холос. 88 минг сўмлик брак маҳсулотлар ҳисобга киритиб юборилди. Пландан ташқари 969 минг сўмлик капитал ремонт ишлари ошириб кўрсатилди. Шулар ҳисобига кўп миқдорда иш ҳақи қонунсиз тўланди.

Заводда маҳсулот сифатини ошириш юзасидан белгиланган режалар ҳам бажарилмаётир. Кўпдан-кўп рекламациялар келиб турибди. Ўтган йилнинг ўзида сифатсиз маҳсулот жўнатилгани учун корхонадан 428 минг сўм ундириб олинди. Сифатсиз маҳсулотлар ишлаб чиқариш кўпинча ойнинг охирги кунларига тўғри келаётганига қарамай, корхона раҳбарлари штурмчиликка зўр бермоқдалар.

Заводда маҳсулот етказиб беришда қўшиб ёзишларга йўл қўйилаётир. Текшириш давомида ўтган йилнинг ўзида 502 минг сўм, шу йилнинг олти ойи ичида эса 600 минг сўмлик миқдорида қўшиб ёзиш содир бўлгани аниқланди.

Моддий ва молиявий ресурслардан фойдаланишда хўжасизлик авж олган. Иқтисодий рағбатлантириш ва мукофотлар фондига маблағ ўтказиш тартиби қўпол тарзда бузилмоқда. Бир йил ичида омборхонадан 49 минг сўмлик қимматбаҳо буюмлар асоссиз тарзда ҳисобдан чиқариб ташланган. Ўзбекистон ССР Халқ контроли комитети ҳар иккала корхонада жиддий нуқсонларга йўл қўйилгани учун корхона раҳбарлари ва мутасадди ходимларга нисбатан тегишли жазо чораларини кўрди. Давлатга иқтисодий зарар етказганлиги учун бир қатор ходимларга пул начети солишга қарор қилинди.

№ 12 (284) 1986 йил декабрь

Навбатдаги текшириш чорвачилик фермасида ўтказиладиган бўлди. Халқ контроли бош группаси энг тажрибали мутахассис ва ходимларни бу ишга жалб этди. Жумладан зоотехник Ўктам Тўрақулов бир неча йилдан бери чорвачилик фермаси халқ контроли пости фаолиятида актив қатнашиб келяпти. Сут соғувчи Тожинисо Каримова ва молбоқар Мирсаид Турматов ҳам ўзлари яхши ишлабгина қолмай ҳамкасбларининг ҳам самарали меҳнат қилишларига эришмоқдалар. Ҳар учала халқ назоратчиси бундан бир ой илгари чорва қишловига тайёргарликни текширишда қатнашган ва бир қатор жиддий камчиликларни аниқлаган эдилар. Колхоз правлениеси халқ контроли группаси тавсияси билан қисқа вақт ичида бу камчиликларни тугатди. Учала назоратчи навбатдаги текширишда қишлов пухта олиб борилаётганини, моллар иссиқ ва тўқ қишлаётганлигини, сут соғиб олиш камаймаганлигини аниқладилар. Етарли миқдорда озуқа жамғарилганлиги молларни қатъий рацион асосида боқишга имкон бермоқда.

СУРАТДА: Пискент районидаги Охунбобоев номли колхоз халқ назоратчилари Ў. Тўрақулов, Т. Каримова, М. Турматов жамғарилган дағал хашак сифатини кўздан кечирмоқдалар.

А. Зуфаров фотоси.

ИШЧИ ЎРИНБОСАРЛАРИГА МУНОСАБАТ ШУМИ?

Завод, фабрика ва хўжаликларга борганимизда кўпинча ҳунар-техника билим юртларидан келаётган ёш ишчи ва мутахассисларнинг билими саёзлигидан нолиб қолишади. Баъзан билим юртидан юқори разрядли мутахассис дипломи билан корхонага келган ишчи токарлик дастгоҳини фрезерчилик дастгоҳидан ажратолмайди.

Нега шундай? Қуйида ана шу саволга жавоб беришга ҳаракат қиламиз.

Партия ва ҳукуматимизнинг ҳунар-техника таълими системасини ривожлантириш ва унинг малакали ишчи кадрлар тайёрлашдаги ролини янада ошириш ҳақидаги кўрсатмасига биноан республикамизда муайян ишлар қилинаётир. Билим юртлари база корхоналарига бириктирилган, уларнинг аксариятини моддий базаси мустаҳкамланди, ўқув-тажриба ишлари яхшиланди.

Бироқ бу муҳим ишга ҳамма жойда ҳам жиддий эътибор бериляпти деб бўлмайди. Ишчи ўринбосарлари тайёрлаш ишлари айрим жойларда умумтаълим ва ҳунар мактабларини ислоҳ қилиш талабларидан ортда қолмоқда. Жумладан, бундай аҳволни Тошкент шаҳри ва Тошкент области ҳунар-техника таълими бошқармалари (бошлиқлари А. Мусаев ва Ш. Содиқов) тармоқларида кўриш мумкин. Бу бошқармаларга қарашли билим юртларининг аксариятида ўқув программасини нормал бажариш учун етарли шарт-шароитлар йўқ. Ўқув-ишлаб чиқариш устахоналари талабга жавоб бермайди, уларнинг ускуналар ва бошқа техникалар билан таъминланиши ҳам чатоқ. Тошкент областидаги агросаноат системасига кадрлар тайёрловчи 16 та билим юртининг 8 таси трактор, автомобиль, қишлоқ хўжалик техникалари ва бошқа ускуналар билан 10—20 процент таъминланган, холос. 14-ҳунар-техника билим юртида нормадаги 55 трактор ўрнига атиги 3 та созланган трактор бор. Билим юрти бошқа қишлоқ хўжалик техникалари билан нормадагига қараганда атиги 3 процент таъминланган.

Бекобод районидаги 5-билим юртида ҳам шу аҳвол. Янгийўл районидаги 43-билим юртидаги шароит эса бундан ҳам баттар. Бу ерда электр пайвандчилик касбини ўрганаётган 59 ўқувчи учтагина пайвандлаш аппаратида амалий иш олиб боришади. Аммо, шундай бўлишига қарамай ҳисоблаш машинаси операторлари группасидагилар уларга ҳавас қилишади. Чунки бу группадаги 46 ўқувчи ҳали ҳисоблаш машинаси ва ўқув адабиётларини қўллари билан ушлаб кўришмаган. Областдаги 14-, 21-, 31-, 33-ҳунар-техника билим юртларида ҳам ана шундай камчиликлар мавжуд.

«Главташкентстрой» қурилиш бошқармалари ишининг сифатсизлигидан кўпдан-кўп шикоятлар тушмоқда. Бу ташкилот базавий корхона сифатида ўзига малакали қурувчилар тайёрлаб берувчи билим юртларининг ўқув-ишлаб чиқариш машғулотлари қандай ўтаётганлиги билан ҳам қизиқмаётир. Тошкентдаги 43-ҳунар-техника билим юрти комплекси ўтган йили кўпгина камчиликлар билан фойдаланишга топшириб юборилди. «Главташкентстрой»нинг 18-қурилиш бошқармаси раҳбарлари камчиликларни йўқотиш ҳақида қоп-қоп ваъда беришади-ю, бироқ амалда ҳеч нарса қилишмайди. 35-ҳунар-техника билим юртининг янги биносида ҳам канализация ва водопровод тармоқлари тўлиқ ишга туширилмаган, хоналар сифатсиз ремонт қилинган, ташқи электр чироқлари тармоққа уланмаган. Бу ишларни 1986 йил 1 августгача бажариш ҳақидаги «Главташкентстрой» коллегиясининг қарори қоғозда қолиб кетди.

Бу ташкилотда бўлажак қурувчиларнинг амалий машғулотларига ҳам масъулиятсизлик билан қаралмоқда. Жумладан, 35-, 43-ҳунар-техника билим юртларида таълим олаётган бўлажак бўёқчилар 153-қурилиш трестининг 1-қурилиш бошқармасида икки ойдан бери, супуриш-сидириш, қолип қоқиш каби ёрдамчи ишлар билан шуғулланишмоқда.

Ҳунар-техника билим юртлари тармоқларини ривожлантириш борасидаги топшириқлар мунтазам суратда бажарилмаяпти... Жиззах, Навоий, Самарқанд, Тошкент областларида ва Тошкент шаҳрида ҳунар-техника билим юртлари айниқса секинлик билан қурилмоқда.

(Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети III пленуми материалларидан).

Тўқимачилик комбинатига қарашли 16-, 45-билим юртларида ҳам ишлаб чиқариш таълими бериш учун зарур шароитлар йўқ. 45-билим юртида 15 та ўрнига 4 та тўқув дастгоҳи, 7 та ўрнига 2 та йигирув дастгоҳи бор, холос.

Афсуски, республика Давлат агросаноат комитети, Енгил саноат министрлиги ва «Главташкентстрой»да Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг ҳунар-техника ўқув юртларига дастгоҳлар, механизмлар ва асбоб-анжомлар бериш ҳамда уларни зарур мутахассислар билан таъминлаш тўғрисидаги қарори бажарилмаяпти. База корхоналари ва билим юртлари ўртасида тузилган тадбирлар кўпинча расмиятчилик учун тайёрланган бўлиб чиқяпти. Улар билим юрти ўқув материал базасини ривожлантиришга, юқори малакали ишчилар тайёрлашга хизмат қилмаётир. Пойабзал фабрикаси (директори Мустақимов) ва тўқимачилик комбинати (директор ўринбосари Комилов)да бундай тадбирлар умуман кўзда тутилмаган. Ҳунар-техника билим юртлари билан биргаликда олиб бориладиган ишлар плани областдаги биронта район агросаноат бирлашмаларида ҳам ишлаб чиқилмаганлиги ачинарли ҳолдир.

Базавий корхоналарнинг ҳунар-техника билим юртларига эътиборсизлигини кўпинча уларнинг юқори ташкилотлари билмайди ёки билса ҳам индамайди. Бу ҳол билан Тошкент область ва шаҳар ҳунар-техника таълими бошқармаларининг раҳбарлари ҳам муроса қилиб келаётганлиги ажабланарли ҳолдир. Улар база корхоналари ўзларининг келажаклари — ишчи ўринбосарлари тайёрлашга масъулиятсизлик билан қарашаётганлиги ҳақида бонг уришлари лозим. Ваҳолонки, улар сукут сақламоқдалар.

Кўпгина билим юртларида етарли шарт-шароит ва эътибор бўлмаганлиги учун ўқувчилар кетиб қолишяпти. Бўка районидаги 31-билим юртининг тўрт группасида 50 дан ортиқ ўқувчи машғулотларга қатнашмаяпти. Тошкентдаги 5-билим юртида текшириш куни машғулотларда ўқувчиларнинг 50 проценти иштирок этмаганлиги аниқланди.

Ҳунар-техника билим юртларидаги таълим-тарбия ишлари талаблар даражасида деб бўлмайди. Областдаги 5-, 40-, 31-, 22-, 21-билим юртларида 30 минг сўмлик турли техника ва асбоб-ускуналар бузиб-сочиб ташланган. 28-, 40-билим юртидаги 5 минг сўмлик лингофон кабинетлари яроқсиз ҳолга келтирилган. 19-билим юртидаги уч трактор, икки автомобиль анчадан бери бузилиб ётибди. Бироқ уларни тузатиш ҳеч кимнинг хаёлига келмаётир.

Бу мисоллар билим юртларидаги педагог ва тарбиячиларнинг масъулиятсизлигидан дарак беради. Ёшларни давлат, халқ мулкини кўз қорачиғидек асрашга ўргатиш уларнинг бурчи эмасми, ахир?! Афсуски, айрим билим юрти тарбиячилари ёшларга салбий ўрнак кўрсатмоқдалар. Мисолларга мурожаат этайлик. Бўка районидаги 21-билим юртининг икки ходими 1,2 минг сўмлик икки тикув машинаси ва овоз кучайтиргични уйларига олиб кетишган. Тошкентдаги 29-билим юрти мулки бўлган автохолодильник ҳам омбор мудирининг уйидан чиқди. Ғалаба районидаги 28-билим юртидан ҳам икки холодильник ва радиола сирли равишда ғойиб бўлган. Тошкентдаги 31-, 15-, 16-, областдаги 37-, 12-билим юртларида давлат мулкини талон-торож қилиш ҳоллари мавжудлиги аниқланди.

Кўп жойларда ҳунар ўрганаётган ўқувчилар учун етарли маданий-маиший шароитлар йўқлиги ҳеч кимни ташвишга солмаяпти.

Янгийўл районидаги 14-, 43-билим юртларидаги ётоқхоналарда яшаш учун энг оддий шароитлар ҳам йўқ. Текшириш куни 43-билим юрти ётоқхонасидаги 60 ўқувчи бор-йўғи 6 та сочиқдан фойдаланаётгани, чойшаблар, ёстиқ жилдлари йиртиқ ва кирлиги аниқланди. Билим юрти ошхонасида 160 ўқувчи учун 85 та қошиқ, 102 та тарелка, 60 та стакан бор, холос. Бўка районидаги 21-ҳунар-техника билим юртидаги аҳвол ҳам бундан баттар. Умуман, область ва шаҳардаги аксарият ҳунар мактаблари ошхоналарида тайёрланаётган овқатларнинг сифати талаблар даражасида эмас.

Баъзан айрим билим юрти раҳбарлари ўз мактабларида ўқувчилар касб ўрганишни исташмаётганлигидан нолиб қолишади. Хўш, бундай шароитга ким тоқат қила олади? Базавий корхоналар ва билим юрти раҳбарлари ўз масъулиятсизликлари, лоқайдликлари туфайли ёшларни касб-ҳунар ўрганишга бўлган орзу-умидларини сўндириб юборишаяпти-ку!

Меҳнат коллективига келган ёш ишчи нима учун ўзини бутунлай бошқача ҳис этиши сабабини энди тушунгандирсиз? Афсуски, буни ҳали кўпгина мутасадди ўртоқлар тўла англаб етишмаяпти, шекилли.

А. РАҲИМБЕРДИЕВ,
«Совет Ўзбекистони» махсус мухбири.

Ф. МАҲМУДОВ,
Ўзбекистон ССР Халқ контроли комитети инспектори.

ҲАММАНИНГ ВА ҲАР БИРИМИЗНИНГ ИШИМИЗ

Биринчи ноябрдан капролактам, сульфат аммоний ва «Аммиак — 76» цехининг маҳсулоти, 15 ноябрдан эса карбомид, аммиакли селитра, кучсиз азот кислотаси давлат қабули хизматчилари томонидан қабул қилиб олиняпти. Ҳозирги кунга келиб бирлашмада ишлаб чиқарилаётган маҳсулотнинг 60 процентдан кўпроғи идорадан ташқари хизмат ходимлари томонидан қабул қилинмоқда.

КПСС Марказий Комитетида давлат қабулини жорий этишга бағишлаб ўтказилган йиғилишда бизнинг вакилимиз — бирлашма партия комитети секретари В. Федулов ҳам иштирок этди. У Москвадан келибоқ парткомнинг кенгайтирилган мажлисида янги системага ўтишнинг аҳамияти ва ўзига хос муаммолари ҳақида батафсил гапириб берди. Давлат қабулига ўтиш билан боғлиқ тадбирларни белгилаб чиқдик.

Ушбу тадбирларни амалга оширишда халқ назоратчиларининг фаолияти ҳам муҳим роль ўйнаши шубҳасиздир. Корхонада 43 та халқ контроли группаси ва 14 та пости тузилган. Уларга 504 халқ назоратчиси бирлашган.

Назоратчилар эътиборни асосан маҳсулот сифатини яхшилаш, меҳнат интизомини мустаҳкамлаш, иқтисод ва тежамкорлик режимига амал қилиш каби долзарб масалаларга қаратишган. Йил давомида группалар маҳсулот сифатини яхшилашга қаратилган 80 дан ортиқ рейд ва текширишлар ўтказишди. Уларнинг натижалари группалар ва бош группа йиғилишларида, партия комитетида муҳокама этилиб, камчиликлар бартараф қилинаётир. Жумладан, текширишларнинг бирида карбомид цехининг маҳсулоти сифатсизлиги аниқланди. Сифатсиз 2539,5 тонна карбомид брак қилинди. Жойлардан рекламация олинди. Корхона 8,1 минг сўм жарима тўлашга мажбур бўлди. Бу масала парткомда кўрилиб, цех бошлиғи Ж. Отабоев масъулиятсизлиги туфайли лавозимидан олинди. Бошқа айбдор шахсларга ҳам тегишли чоралар кўрилди. Ҳозир ушбу цехда маҳсулот сифатига жиддий эътибор берилаётир.

Сифатли маҳсулот ишлаб чиқаришнинг бир неча омиллари мавжуд. Улардан бири — меҳнат ва технология интизоми масаласидир. Меҳнат интизоми яхши йўлга қўйилмаган жойда сифат ҳақида гап бўлиши мумкин эмас. Шу боисдан бирлашмада қатъий меҳнат интизомини ўрнатиш назоратчиларнинг асосий вазифаларидан ҳисобланади. Биз ҳар ойда икки-уч марта ишга келиш, кетиш пайтлари корхона дарвозаси олдида текшириш ўтказамиз. Бундай текширишларнинг бирини 4 декабрда ўтказдик. Ўшанда 23 киши 10-15 минут ишга кеч қолгани аниқланди. Бу аввалги кўрсаткичларга қараганда анча кам.

Давлат қабулига ўтишга тайёргарлик сўнгги босқичга кирган ҳозирги пайтда назоратчиларимизнинг активлиги ҳам ортиб бормоқда. 3-цехни олиб кўрайлик. Ушбу коллектив йиллик планни 3 декабрда ўринлаб, Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 70 йиллиги нишонланадиган кунгача беш йилликнинг 2 йиллик планини бажариш ташаббуси билан чиқди. Цех ноябрь ойи якунлари бўйича социалистик мусобақа ғолиби деб топилди.

Январь ойидан бошлаб корхонамизда ишлаб чиқарилаётган 30 хил маҳсулот давлат қабули хизматчилари томонидан текшириб олинадиган бўлади. Бундан корхонамиз ҳам, давлатимиз ҳам манфаатдор. Сифатни яхшилашга қаратилган тадбирларни амалга оширишда М. Гончаров, В. Иванова, З. Бойматов, Л. Денисова, Ш. Богоутдинов, В. Холодовалар бошлиқ халқ контроли группалари айниқса фаол иштирок этмоқдалар.

Д. РИХСИБОЕВА,
Чирчиқ «Электрохимпром» ишлаб чиқариш бирлашмаси халқ контроли комитетининг раиси.

САҲИФА ПОЧТАСИДАН

ФЕРМАДА АҲВОЛ ТАНГ

⊙ ШУМАНАЙ

Райондаги кўпгина хўжаликларда чорва қишловига пухта тайёргарлик кўрилмади. Чорва озуқаси тўплаш, чорвадорлар учун меҳнат ва дам олиш шароитларини ҳозирлаш ишларига етарли аҳамият берилмади. Жумладан, А. Мусаев номли совхозда чорвачилик фермаларини ремонт қилиш ишлари чўзилиб кетди ва сифатсиз амалга оширилди. Бу ерда озуқани майдалаш ва буғлаб беришга эътибор берилмаяпти. Хўжалик фермаларида саксондан ортиқ чет кишиларнинг моллари боқилмоқда. Бу эса чорва озуқасини талон-торож қилишга олиб келаётир. «Комсомол», «Ўзбекистон Компартияси XX съезди» совхозларида ҳам ана шундай ачинарли аҳвол мавжуд.

Район халқ контроли комитети бу масалани муҳокама қилиб А. Мусаев номли совхоз бош зоотехниги Жапаров, «Комсомол» совхози бош зоотехниги Нурмонов ва «Ўзбекистон Компартияси XX съезди» совхози бош зоотехниги Қалиевларга масъулиятсизликлари учун тегишли жазо чораларини кўрди.

ХУЛОСА ЧИҚАРИЛМАГАЧ

⊙ ГУЛИСТОН

Бир ярим йил муқаддам халқ назоратчилари область ўқитувчилар малака ошириш институтининг молия-хўжалик фаолиятини текшириб, бу борада қатор камчиликларга йўл қўйилганлигини аниқлашган эди. Ана шу салбий ҳодисалар учун область халқ контроли комитети институт бош бухгалтери Т. Тимофееввани лавозимидан четлаштирганди.

Қайта текшириш пайтида Тимофеева ҳамон бош бухгалтерлик вазифасини бажарувчи бўлиб ишлаётганлиги маълум бўлди. Шуниси ачинарлики, аввалги текширишда кўрсатилган камчиликларни тугатиш ўрнига бу ерда ҳамон молиявий қоидалар қўпол тарзда бузилмоқда. Жумладан, институтнинг тўрт ходимига меҳнат отпускаси олаётган пайтда 258 сўм ортиқча пул тўланган. Бундан ташқари ўқилмаган лекциялар учун ҳам ҳақ тўлаш ҳоллари юз бермоқда.

Область халқ контроли комитети молия қоидалари бузилаётганлигининг олдини олмаганлиги, хизмат вазифасини суиистеъмол қилганлиги учун институт директори Б. Ортиқбоев ва бош бухгалтер вазифасини бажарувчи Т. Тимофееваларни лавозимидан четлатди.

ҚУВВАТ БОР, САМАРА ЙЎҚ

⊙ САМАРҚАНД

Иштихон районида ўн биринчи беш йиллик мобайнида колхозларнинг моддий-техника қуввати анча ошди. Бироқ шунга қарамай маҳсулот ишлаб чиқариш камайиб кетди. Бунинг сабаби — ерлардан ва капитал маблағлардан самарали фойдаланилмаётганлигидадир. Алмашлаб экиш, минерал ва маҳаллий ўғитлар билан озиқлантириш қоидалари бузилаётир. Ерларнинг шўрини ювиш ва планировка қилиш, мелиорация иншоотларини реконструкциялаш топшириқлари бажарилмаётир. Ерларни мелиорация қилиш бўйича тузилган хўжаликлараро корхона қониқарли ишламаяпти. Бу йил ушбу ташкилот 109 гектар ерни капитал ва жорий планировка қилиш, 140 гектар майдоннинг мелиоратив ҳолатини яхшилаш бўйича белгиланган вазифани уддалай олмади. Колхозларда ерлардан фойдаланиш қоидалари бузилмоқда.

АЖАБ САВДОЛАР

«ЧАП»ГА КЕТГАН АВТОБУС

— Қиёфангиз ташвишлироқ кўринадими, муллака?

— Бола-чақа билан тўйга кетаётувдик, машина тополмай гарангман.

— Хизматингизга тайёрмиз, — деди автобус ҳайдовчиси кабинадан бошини чиқариб. — Қуруқ қўймассиз, ахир.

— Э-э, оғзингиздан чиққанини бераман, ука, — деди йўловчи ҳовлиқиб, — бироқ маршрутингиз бошқа-да.

— Шунга ҳам ташвишми? Ҳозир қараб туринг, — ҳайдовчи унга кўзини қисиб салонга ўгирилди:

— Қадрли гражданлар! Машина бузилиб қолди. Марҳамат қилиб автобусни бўшатинглар. Одамлар ғала-ғовур билан тушиб кетишди.

— Қани, муллака кетдикми?

— Кетдик...

Фарғона шаҳридаги автобус бекатларида одамлар нимага доимо ғиж-ғиж бўлишининг сирини билгандирсиз. 9-автокорхонага қарашли транспорт ҳайдовчилари кўпроқ серпул ишга юришни хуш кўришади. Назоратчилар ўтказган текшириш куни тўққизта автобус ҳайдовчиси маршрутдан четга чиқиб ўз ҳамёни дардида юрганлиги аниқланди.

Умуман автокорхонадаги хўжасизлик, бошбошдоқлик оқибатида 360 минг литр ёнилғи ортиқча сарфлаб юборилган, меҳнат интизоми издан чиққан. Автокорхона директори ўринбосари А. Нуриддинов ва бош инженер М. Нишоновлар ҳам баъзан белгиланган маршрут бўйича юрадиган автобусларни тополмай гаранг бўлишади:

— Ҳой, биродарлар! Автобусни кўрмадингларми?

БОШЛИҚ КЎРГАН ТУШ

«Узагропромстрой»нинг 1-трестига қарашли Урганчдаги механизациялашган кўчма колонна бошлиғи С. Аширов уйига қайтиб ҳайратдан ёқа ушлаб қолди. Ҳовли, уй ичлари бола-чақага тўлиб кетган, ҳаммаёқ қий-чув, тўс-тўпалон. «Қариндош-уруғлар бостириб келишган шекилли» деб ўйлади у. Бироқ, диққат билан разм солиб болаларнинг биронтасини ҳам танимади.

Кўнглига «уйни адаштирдиммикан» деган шубҳа тушди. Теварак атрофни кўздан кечириб, ўз уйи эканлигига ишонди ва дадиллашиб девордаги оҳакни кўчираётган болага пўписа қилди:

— Ҳай, тирранча, кимнинг боласисан? Бу ерда нима қилиб юрибсанлар?

— Бу бизни боғча, — деди болакай тантиқланиб. — Сиз кимни адаси бўласиз? Отини айтинг, чақийиб беяман.

— Қанақа боғча, ахир бу ер менинг уйим-ку! Қани дарров ҳовлини бўшатинглар.

Шу пайт ичкаридан боғча мудираси чиқиб келди:

— Ия-ия, нега болаларга дўқ қиляпсиз? Уйда ҳаққингиз йўқ. Бир неча йилдан бери сиз чўзиб юборган боғча қурилиши эвазига бу жой бизга берилди. Туя гўшти еган объектлар сонини кўпайтириш оқибати шунақа бўлади. Қани боғчани бўшатиб қўйинг-чи!

С. Аширов чўчиб уйғониб кетдида, атрофига аланглаб қаради. У «хайрият-э тушим экан», деди-ю, бироқ яна ўйга толди. Колоннада меҳнат интизоми чатоқ. Кейинги ўн ой ичида 109 киши ишдан кетиб қолди. Қурилиш материаллари ортиқча сарфлаб юборилмоқда. Чала ишлар кўп. Эҳ-ҳе...

Ваҳимага тушган бошлиқ эрталабгача мижжа қоқмади.

ҲАМЁНДАН КЕТДИ

Шаҳар халқ контроли комитети мажлисига чақирилганини эшитиб Термиз пахта тозалаш заводининг директори Ўташевнинг чеҳрасига табассум югурди: «Завод шарақа-шуруқ ишлаб турибди. Кечагидан қолган иш йўқ. Демак мукофот беришса керак». Ўз ишидан мамнун бошлиқ ана шундай ширин хаёллар оғушида сархуш ўтирганда телефон жиринглаб қолди.

— Ҳа, мен, — деди баланд пардада директор трубкадаги овоз «юқоридан» эмаслигини англагач.

— Мен, гўшт-сут комбинати директори ўринбосари Норматовман. Ишлар қалай?

— Нормаматов дейсизми? Қайси? Э, бўлди-бўлди. Омонмисиз, биродар. Халқ контролига чақиришяпти, дейсизми? Иэ, мениям йўқлашибди. Еб қўйди, ичиб қўйдингиз бўлмагач нимага хавотир оласиз. Ҳойнаҳой мукофот беришса керак.

— Мукофот дейсизми? Бўлиши мумкин. Ҳар ҳолда ишларимиз ёмон эмас. Айтганингиз келсин ишқилиб, — Қани кетдик, бўлмаса...

Бироқ шаҳар халқ контроли комитетидан ҳар иккиси ҳам тарвузи қўлтиғидан тушиб қайтди. Пахта тозалаш заводида тўққиз ой мобайнида вагонлар 1147 вагон-соат ортиқча ушланиб, давлатга 1657 сўм жарима тўлангани, гўшт-сут комбинатида бу рақам 4 минг сўмдан ортиқни ташкил қилгани учун Ўташев ва Нормаматовга жарима солинди.

Р. ШТАПОВ.

В. Муромцев чизган расмлар.

Изланишлар, тахмин ва кашфиётлар

ЧАҚАЛОҚ ВА ДЕЛЬФИНЛАР

Бир ёшли Аня Қора денгиз тўлқинларида оҳиста чайқалиб турар, ҳар замонда нафас олиш учун ўнгарилиб, яна тинчгина ухларди. Унинг ёнида парвона бўлиб турган ота-онаси галма-галдан сузиб боришарди. Улар сув тўлқинида ўнгланолмай, беҳосдан сув ичиб юборсалар-да, чақалоқ бир қултум ҳам ютинмасди. Катталар бироз йироқлашса борми, Аня яқинида дарҳол дельфинлар пайдо бўлиб, унинг ором олишига гўё хайрихоҳлик қилардилар.

Бундай манзарага ҳар ерда ҳам дуч келиш қийин. Зотан, сувда тинчгина ухлаётган Аня Шансонни оддий чақалоқлардан, деб бўлмайди. Бу мурғак Игорь Чарковский томонидан ўзига хос кашф этилган бўлиб, сувда ёруғ дунёни кўрган болалар сирасига киради.

Чарковский изланишларига хос бундай усул—чақалоқларни эрта сувда сузишга ўргатиш ёки мурғакларнинг сувда дунёга келишига имкон яратиш фақат СССРда эмас, балки Франция, АҚШ ҳамда Искандинавия мамлакатларида оммалашиб бормоқда. Кейинги йилларда Чарковский тадқиқот ишларини кенгайтириб, дельфинларнинг она бўлишга ҳозирланаётган аёллар ҳамда янги туғилган чақалоқларга таъсир кўрсатиши борасида бир қатор тажрибалар ўтказди.

Жониворлар устида олиб борилган тажрибалар ҳам қизиқарли бўлди. Йигирма йил аввал олим сувда сузувчи мушукчалар, шўнғувчи қуёнчалар ва жўжаларни кашф этдики, улар сувда эркин ҳаракат қилишда ўрдакчалардан сира қолишмас эди. Маълум бўлишича, сувда дунёга келган жониворлар қуруқликда, табиий ҳолда юзага келган «қариндошларига» қараганда кучли ва идроклироқ бўлиб, икки-уч баравар кўпроқ яшаркан. Чарковский шунга ўхшаш хулосалардан кейин одамлар устида тадқиқот усулига ўтди.

—Қизиғи шундаки, —дейди Чарковский, —сувда туғиш усули аёлларни одатдаги қийинчиликлардан холос этади. Бунинг устига туғишга ҳозирлаш ишларини узлуксиз давом эттириш билан аёлларни ҳатто ширин уйқуда кўзлари ёришига имкон яратиш мумкин экан.

Дельфинларнинг борлиги очиқ денгизда кечалари сузишга одатланган тажрибали спортчиларни ҳам ҳаяжонланишдан асрар экан. Шу боисдан бундай денгиз жониворларининг ҳаёти қандайдир йўсинда кишилар учун фойдали эмасмикан, деган фикрга борилди. Бундай ўзига хос жумбоқни ечиш учун Игорь Чарковский раҳбарлигидаги Бутуниттифоқ жисмоний тарбия илмий-тадқиқот институтининг бир гуруҳ олимлари Қора денгизда дельфинлар билан ўзига хос тажриба ўтказишди.

— Жумладан, —дейди Чарковский, —кўпчилик олимларнинг дельфинлар ҳали бола дунёга келмасдан туриб, мурғак билан «таниш» бўлиши ҳақидаги фикрини синовдан ўтказдик. Бугунги кунда инсоннинг психологик ривожланиши ва она қорнидаёқ жадаллик касб этиши маълум. Қизиғи шундаки, сувда сузиб юрган ҳомиладор аёлнинг бўлажак фарзанди дельфинлар учун тиниқ шиша ортида кўрингандек равшан бўлар экан. Демак, жониворлар мурғакка таъсир ўтказиши, қандайдир ўзига хос усулда денгизда яйраш тажрибасини «ўртоқлашиши» мумкин деган фикрга борилмоқда. Зеро, бу ҳозирча афсонага ўхшаб кетса-да, дельфинлар билан учрашишга иштиёқманд ота-оналару болалар уларни кўриш учун жудаям кўп вақт сарфламайдилар. Гўё денгиз жониворлари буни ҳис этиб тургандек, инсонлар билан ҳамкор бўлишга ошиқаётгандек бир зумда пайдо бўладилар ва улар хоҳиш-иродасини бажаришга ҳозир турадилар. Бизнинг тажрибаларимиздан шу нарса равшанлашдики, дельфинлар аввалига очиқ денгизда сузишдан хадиксировчи оналарни тинчлантириш қобилиятига эга бўларкан. Аёлларнинг ўзлари ҳам дельфинлар бор ерда туғиш енгил кўчаётганлигини таъкидламоқдалар.

— Дельфинлар, айниқса уларнинг модалари бундай жараёнга кўпроқ қизиқиши сезилмоқда, —деб сўзини давом эттиради И. Чарковский. — Улар янги туғилган мурғакка жуда яқин келиб, дунёга келиш қувончини гўё баҳам кўрадилар. Борди-ю, чақалоқ сув остида кўпроқ туриб қолса, дельфинлар уни сув юзасига олиб чиқишга уринадилар. Умуман, «сув болалари» билан жониворлар ўртасида англаб бўлмас ҳамкорлик борлиги кўриниб туради. Кунлардан бирида болалар билан денгизда чуқурроққа шўнғиганимда чақалоқларни сув остида уч минутдан кўп ушлаш мумкинмаслигини билгандек, мендан мурғакларни ажратишга уринган жониворлар оҳиста ҳаракатлар билан уларни юқорига «тортқилаганлари»нинг шоҳиди бўлганман.

Лекин сувни туғруқхона сифатида қабул қилиш кўпчилик оналарга эриш туюлиши табиий. Шу боис биз аёлларни денгиздамас, балки оддий бассейнда, у ерда ўйноқилаб юрган дельфинлар даврасига чорлашга уриняпмиз. Аммо болаларни сувда туғдириш муаммоси ўзига хос қизиқарли усуллардан бири бўлиб турибди. Туғилгандан бошлаб сувда сузишга ўрганган болаларнинг оддий усулда дунёга келган тенгдошларига нисбатан ақлий ва жисмоний жиҳатдан тез ривожланаётганликлари ўтказилаётган тажрибаларнинг самарали истиқболидан дарак бермоқда. Бунинг устига «сув болалари» ўзларининг бир текис феъллари, киришимлилиги ва хайрихоҳлиги билан ажралиб туришади.

Шунга қарамай, дельфинлар ҳузурида «сув болалари»нинг дунёга келишида бизга номаълум томонлар ҳам бор. Айтайлик, дельфинлар киши онгига қандай қилиб таъсир кўрсатишини ҳозирча тушунтириб беришга ожизмиз. Тадқиқот ишлари эса давом этмоқда. Игорь Чарковский усулида тажрибалар ўтказиш ва амалиётда қўллаш усулига қизиқиш ортиб бормоқда. Яқинда Янги Зеландияда ана шу мавзуга бағишлаб ўтказилган II Халқаро конференцияда совет тадқиқотчисининг доклади хусусида асосий баҳс ва мунозаралар бўлди

Валентин ЗУБКОВ.
(АПН).

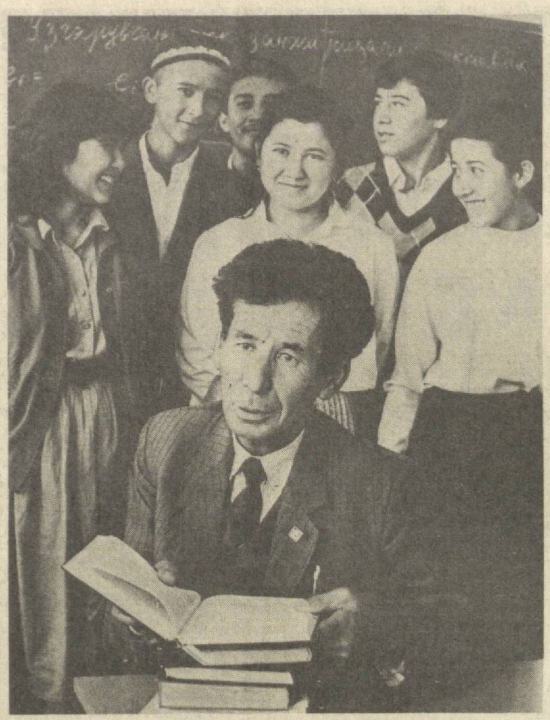

Андижондаги 5-ўрта мактаб ўқитувчиси Азимжон Каримов йигирма йилдан буён тарих фанидан сабоқ бериб келади. Моҳир педагог ҳамиша изланишда. У ўқувчилар билан ишлашнинг янги форма ва методларини топишга интилади. Дарсларнигина эмас, синфдан ташқари машғулотларни ҳам қизиқарли ўтиши учун тарихий адабиётлардан, таълимнинг техник воситаларидан кенг фойдаланади.

Суратда: А. Каримов ўз ўқувчилари даврасида.

Г. Кечкин фотоси.

ХУШХАБАРЛАР

● ҚАШҚАДАРЁ. Муборак шаҳридаги А. Икромов номли мактабда пионерлар ташаббуси билан «Бирдамлик ярмаркаси» ташкил этилди. Бу ерда болалар меҳнатига хос ўйинчоқлар, пайпоқлар, пишириқ ва ширинликлар билан савдо қилиниб, йиғилган 100 сўм пул Чернобилга ёрдам тариқасида, 904-счётга ўтказилди. «Мубарекгаздобича» ишлаб чиқариш бирлашмаси оловкорларнинг фарзандлари учун эса 340 ўринли боғча-ясли қуриб берилди.

Н. ТОҒАЕВ.

● ҚЎҚОН. Шаҳар кинотеатрлар бирлашган дирекцияси билан шаҳар маданият бўлими хайрли ишга қўл урди. Дам олиш кунлари кинотеатрларда фильм намойиш қилиш олдидан бадиий ҳаваскорларнинг чиқишлари, таниқли санъаткорлар ва меҳнат ветеранлари билан учрашувлар ўтказиш йўлга қўйилди. Ўзига хос савол-жавоб кечасига айланаётган бундай тадбирлар мухлисларда яхши таассурот қолдирмоқда.

З. РАҲИМОВА.

ГАЗЕТА ТАХЛАМЛАРИНИ ВАРАҚЛАГАНДА

«Қизил Ўзбекистон» («Совет Ўзбекистони») 62 йил илгари хабар қилган эди:

ҚЎШЧИЛАРГА ТРАКТОР

Тошкент уезд қўшчи қўмитаси деҳқонларни янги усул билан ер ҳайдаш ишларига жалб қилмоқ учун 1200 сўмга бир трактор машина олиб берди. Ҳозирда қўшчи қўмитаси яна бир қанча трактор олиш ҳаракатида.

●

СУВ МУТАХАССИСЛАРИ

Тошкентда 2 та сув мутахассислари техникуми устига яна мутахассислар тайёрлаш учун бир мактаб очилди. Яқинда Қўқон, Полторацкийда ҳам шундай мактаблар очиладир.

●

ТАЖРИБА УЧУН МОСКВАГА

Зарафшон музофоти қўшчилар қўмитаси Москвадаги Қизил Шарқ фабрикасида ишлаб тажриба олиш учун 25 ишчи юборишга қарор қилди.

●

КАСАБА УЮШМАЛАРИДА ҚАНЧА АЪЗО БОР

Сўнгги ойда олинган маълумотларга қараганда Ўзбекистон жумҳуриятидаги касаба уюшмаларида 98283 аъзо бор.

●

МИЛЛИЙ ҚИЗИЛ ҚЎШИН ОТАЛИҒИ

Ўрта Осиё қўшма ҳарбий мактаби Тошкент уезди Чирчиқ районидаги Бордонкўл ва Ипак қишлоғини оталиққа олди. Яқинда мактаб вакиллари қишлоқларга чиқдилар. Халқ музика чалиб кириб келган мактаб вакилларини шодиёна кутиб олди. Ҳарбий мактаб бош комиссия раиси Зверов қишлоқ деҳқонларига мактаб моддий ва маънавий ёрдам бериб туради, деди.

●

РОССИЯ ФАБРИКАСИДА ЎЗБЕК ИШЧИЛАРИ

Москвадан 154 чақирим узоқликдаги Зарайск станциясида Ўзбекистон жумҳуриятига мансуб «Қизил Шарқ» деган калава ип ва хом сурп ишлаб чиқадиган фабрика бор. Унда ўзбек ёшлари ишлайдилар ва фабзавучда ўқийдилар. Айрим ёшларимиз салоҳиятли чиқиб устанинг ёрдамидан ташқари машина устида ишламоқдалар. Ўзбек ёш ишчилар учун алоҳида ётоқхона, ошхона бор. Кийим-бошлари ҳам яхши. Ихтисосли рус ишчилари ҳар томондан ёрдам беришяпти.

●

ТОШКЕНТ ВА САМАРҚАНД ОРАСИДА ТЕЛЕФОН

Тошкент билан Самарқанд орасида телефон сими қўйиш учун 50 минг сўм ақча тайин қилинди. Бу телефонлар Самарқандда ҳукумат биноларига ўрнатилади.

Тўпловчи
Тўлқин РУСТАМОВ.

РЕКЛАМА ✿ ЭЪЛОНЛАР

1987 ЙИЛ 14—15 ЯНВАРДА
АНДИЖОН ШАҲРИДА
Темирйўлчилар клуби биносида
(Привокзальная кўчаси, 1-уй)
Ортиқча халқ истеъмол товарларининг чакана савдоси бўйича

РЕСПУБЛИКА ЯРМАРКАСИ ЎТКАЗИЛАДИ

Ярмаркада қатнашиш учун барча иттифоқдош республикаларнинг давлат савдоси ва матлубот кооперацияси улгуржи-чакана савдо ташкилотлари, шунингдек ортиқча товарлари бўлган корхоналарнинг вакиллари таклиф қилинади.

ЎЗБЕКИСТОН ССР САВДО МИНИСТРЛИГИ.
УЗБЕКБИРЛАШУВ.
УЗПОСРЕДТОРГ.

КОНДИЦИОНЕР — ЁНҒИН САБАБЧИСИ БЎЛИШИ МУМКИН

КОРХОНАЛАР, МУАССАСАЛАР ВА ТАШКИЛОТЛАРНИНГ РАҲБАРЛАРИ

ДИҚҚАТИГА!

Кейинги вақтда технология жараёнлари ва иш шароитлари маълум даражадаги ҳарорат режими ва микроиқлим сақланишини тақозо этувчи ҳисоблаш марказлари, корхоналарда ёнғин чиқиш ҳодисалари содир бўлди.

Ёнғин БК-1500, БК-2500 рўзғор кондиционерларидан ёнғин хавфсизлиги қоидаларига риоя этмаган ҳолда фойдаланиш оқибатида содир бўлди.

Кондиционерни ўрнатиш ва уни ишга тушириш фақат гарантия-техника хизмати кўрсатувчи электр-механика ательелари томонидан амалга оширилиши лозим. Бундай вақтда электр симларининг ортиқча қизиб кетиши олдини олиш учун 15 ампер кучланишли токка мўлжалланган стандарт предохранителлардан фойдаланиш мақсадга мувофиқдир;

кондиционерларнинг ҳаддан ташқари қизиб кетишига йўл қўймаслик учун уларни фақат ерга уланган оддий электр розеткаларига улаш керак;

кондиционер озиқланаётган электр тармоғида кучланишнинг пасайиб кетиши олдини олиш учун бир фазали линияга бир неча кондиционернинг уланишига йўл қўйманг. Камида йилда бир марта малакали мутахассисларни таклиф қилиб, кондиционерларнинг техник ҳолатини текширишдан ўтказиш лозим;

кондиционернинг узлуксиз ишлаб туришига йўл қўйманг.

БК-1500 кондиционерининг узоқ вақт 200 вольтдан кам бўлган кучланишда узлуксиз ишлаб туриши оқибатида электр двигатель ҳаддан ташқари қизиб кетади ва бу компрессор ғилофидаги мойнинг аланга олишига сабабчи бўлади.

Рўзғор кондиционерларининг ҳаддан ташқари қизиб кетиши оқибатида келиб чиқувчи ёнғинларнинг олдини олиш учун улардан фойдаланиш қоидаларига қатъий риоя этинг.

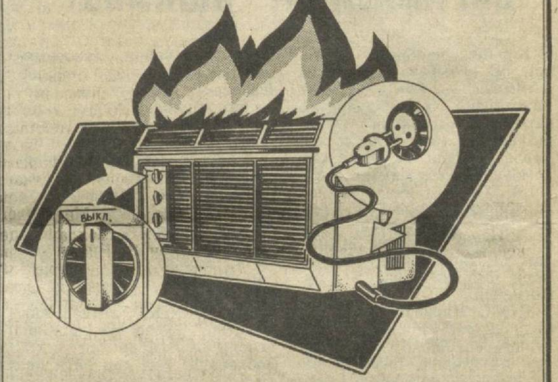

ЎЗБЕКИСТОН ССР ЁНҒИНДАН МУҲОФАЗА БОШҚАРМАСИ ВА ЎЗБЕКИСТОН КЎНГИЛЛИ ЎТ ЎЧИРИШ ЖАМИЯТИ.

Ахборот

ҚОРАҚАЛПОҒИСТОН АССРДА

БЎЗАТОВ ОБОДОНЛАШМОҚДА

Автоном республиканинг кенжа районларидан бири—Бўзатов ободонлаштирилмоқда.

Шу йилнинг ўзида район марказида ҳаммом, маиший хизмат кўрсатиш уйи, қарийб 800 ўқувчига мўлжалланган мактаб биноси фойдаланишга топширилди. Бўзатов —«Қорақалпоқ» совхози, Бўзатов — «Кўкшиел» совхозлари оралиғида янги йўллар қуриб битказилди.

БЎРСИЛДОҚ НОНЛАР

Амударё райони меҳнаткашлари муносиб совға олишди. Бир кеча-кундузда 20 тоннадан ортиқ маҳсулот ишлаб чиқарадиган нон комбинати қуриб битказилди.

Объектни «Узкоопстроймонтаж» трестининг механизациялашган кўчма колоннаси қурувчилари барпо этдилар. Ҳозир 15 хил бўрсилдоқ нон ёпилмоқда. Шунингдек, бу ерда қандолатчилик ва алкоголсиз ичимликлар ишлаб чиқариш йўлга қўйилади.

ТОМОШАБИНЛАР ҚУВОНЧИ

Сапар Хўжаниёзов номли Қорақалпоғистон давлат ёш томошабинлар театрининг ижодий коллективи Чимбой райони меҳнаткашларининг меҳмони бўлди.

Санъаткорлар драматург Ж. Маҳмудовнинг «Яланғоч қирол» пьесаси асосида томоша кўрсатдилар. Спектаклни Ўзбекистон ССР ва Қорақалпоғистон АССР халқ артисти Н. Ансатбоев саҳналаштирган. Шунингдек, район маданият саройида қўғирчоқ театри артистлари ҳам чиқишлар қилдилар. Улар Андерсеннинг «Дюмовочка» эртаги асосида тайёрланган спектаклни намойиш этдилар.

Р. ЕШИМБЕТОВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

Йиллар ва одамлар

ИҚБОЛ

Қайноқ иш куни поёнига етиб, дам олиш соатлари бошланди. Қишлоқ нур оғушида, хонадонларда «ойнаи жаҳон» ёғдулари ва радио садолари, мусиқий оҳанглар таралади. Искандар Нуржонов оиласининг катта-кичик аъзолари дастурхон атрофида жамулжам бўлишди.

— Қани, Зарифбой, чўтни келтир-чи, — деди Искандар ва ҳар кунги одатига кўра ҳисоб-китоб қила бошлади..:

Бу оилада ҳар иш кунини биргаликда якунлаш таомилга айланган. Худди бригадада, цехда бўлганидек, кунлик иш натижаси жиддий таҳлилдан ўтказилади. Кимнинг иши қониқтирмаса: у оила коллективи олдида қизариб қолиши турган гап.

— Бундай қоиданинг ишга нафи тегяптими?

— Албатта. Ўзига талабчан бўлган кишигина бошқаларга сўзини ўтказа олади.

Искандарнинг бу сўзида жон бор. Қайта қуришни ўзидан, ўз оиласидан бошлаш кераклигини тушунгани учун у оилада ҳамжиҳатлик, ўзаро талабчанлик, бир-бирига ғамхўрлик муҳитини, тартиб-интизомни қарор топтиришга кўп эътибор беради.

Кимки яхши ишласа, у яхши яшайди. Буни Искандар Нуржонов хонадони мисолида яққол кўриш мумкин. Оилада ишга яроқли ҳамма ижтимоий-фойдали меҳнат билан машғул. Искандар Нуржоновнинг ўзи пахтачилик бригадаси бошлиғи. Унинг раҳбарлигидаги бригада аъзолари 100 гектар майдоннинг ҳар гектаридан мўл пахта етиштириб, йилни яхши якунладилар. 1987 йилги марра — 50 центнер. Ҳалол меҳнат Искандар Нуржоновни обрў ва иззат-ҳурматга сазовор этди. Кўкрагида Ленин ордени порлаб турибди. Колхоз партия комитети аъзоси, район Совети депутати.

Оила онахони Сўна опа кўп болали бўлса ҳам, баҳорда ипак қурти боқиб, ҳар қути ҳисобига юз килограммдан ортиқ «кумуш тола» топширди. Ҳозир пахта майдонида жасорат кўрсатаётир. Ўғли Фарҳод олий маълумотли педагог, келини Ҳалима қишлоқ касалхонасида врач, иккинчи ўғли Ражаббой олий маълумотли агроном, пахтачилик мутахассиси. Унинг рафиқаси Раънохон эса ўқитувчи. Яна бир ўғли Қадам механизатор, кенжатойи Зариф Совет Армияси хизматини яқинда тугаллаб, ҳозир колхоз ишлаб чиқаришида фаол меҳнат қилмоқда... Қизи Бикажон медицина ҳамшираси. Шарофат педагогика билим юртида таҳсил кўряпти. Кўриб турибсизки, оила аъзоларининг ҳар бири ҳаётда, меҳнат коллективида ўз ўрнини топган. Кичкинтойлар, неваралар мактаб қучоғида, боғча-яслида таълим-тарбия олишяпти.

«Меҳнатнинг тагп — роҳат» деб бежиз айтилмаган. Оила аъзолари ҳалол меҳнатнинг гаштини сурмоқдалар. Замонавий, обод посёлкадаги данғиллама уйда ҳамма нарса муҳайё. Насиба бутун. Маданий буюмлар, рўзғор асбобларидан тортиб гарнитур, енгил автомобилгача, ҳамма нарса бор. Дастурхонда анвои ноз-неъматлар... «Даромадга қараб буромад» деганларидек, оила бюджетининг салмоғи катта: йиллик умумий даромад 15 минг сўмдан зиёдроқ. Оила иқтисоди бақувват, қаёққа узатса қўл етади.

Гап фақат моддий фаровонликда эмас. Заррада қуёш акс этганидек, оиладаги ҳар бир кишига хос гўзал ахлоқий фазилатлар янги инсон камолотидан далолат беради. Меҳнатга онгли муносабат, гражданлик бурчига садоқат, аҳилиноқлик, бир-бирига ёрдам, сулола шарафини юксак тутиш каби олижаноб хислатлар оилага обрў-эътибор келтирган.

Хива районидаги Беруний номли колхознинг бригада бошлиғи, донгдор пахтакор Искандар Нуржоновлар хонадонида яқинда қувончли воқеа нишонланди. Ўғли Фарҳод ва келини Ҳалима янги туғилган чақалоққа исм қўйишни бобоси Искандардан илтимос қилишди. Неварасига у Хушнудбек деб ном берилишини лозим топди.

— Бир фарзандингиздан невара кўриб, исм қўйдингиз. Айни вақтда қизингиз Бикажон билан қишлоғимизнинг азамат йигити Шавкатжоннинг никоҳ тўйи ҳам ўтди. Агар улардан қиз невара туғилса, исмини ким қўярдингиз?

Искандар Нуржонов ҳазилкаш дўстининг бу ғалати саволига жавобан кулимсираб шундай деди:

— Қизми, ўғилми невара ширин бўларкан. Энди қиз невара кўриш бахти муяссар бўлса, исмини Иқбол қўярдим. Негаки биз бахту иқбол қувончидан тўла баҳрамандмиз. Мақсадимиз — тинчлик бўлсин. Иқболимизнинг манбаи, инсон қадр-қимматининг мезони — ҳалол меҳнатдир.

Ҳа, бизда меҳнат қилганлар камол топади, иқбол топади, муродларига етади. Жамиятимизнинг қонуни шундай. Совет турмуш тарзи шуни тақозо этади.

Ф.ЗОҲИДОВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

ПЛАКАТДАГИ ЧАЛКАШЛИК

Республика Санитария маорифи уйи яқинда ўзбек ва рус тилларида, ҳар бири ўттиз минг нусхада «Болаларни эмлаш — саломатлик гаровидир» деб номланган плакат тарқатди. Тошкентдаги «Медицина» нашриётида чоп этилган ушбу плакат авторлари — Ш. Шоваҳобов, М. Файзуллаева. Унга М. Орифжонова редакторлик қилган.

Бир қараганда плакат кўзингизга бинойидек кўринади. Бироқ рамкага олинган эмлаш календарида ота-оналарни, ҳатто медицина ходимларини ҳам чалғитувчи нуқсонлар мавжуд. Чунончи бўғма ва қоқшолга қарши иккинчи ва учинчи қайта эмлаш муддатлари 6 ҳамда 11 ёшда деб ёзилган. Ҳолбуки бу 9 ва 16 ёшда, кейингилари эса ҳар ўн йилда (56 ёшгача) ўтказилади деб кўрсатилиши лозим эди.

РЕДАКЦИЯГА ХАТ

Плакатда касалликларнинг номи ўзбек тилида берилгани ҳолда нима учундир биргина «полиомиелит» (шол) сўзи таржимасиз қолдирилган.

Бундан икки йил илгари нашриётда қутуришга қарши эмлаш ҳақида 20 минг нусхада кўргазмали плакат чоп этилганди. Рус тилида чиқарилган мазкур плакатга автори Н. Жўраев, редактор М. Муслимов, рассом Г. Левкин деб ёзилган. Унда тавсияномалар рамкага олинган ҳамда чизмалар билан аниқ кўрсатилган. Бироқ, саккизинчи рамкадаги «Шартли даволаш вақтида...» деб бошланган жумлаларни диққат билан ўқисангиз ҳайрон бўласиз. Одамни қутурган ҳайвон тишлаганда гамма-глобулинни ўша одамнинг ҳар бир килограмм вазнига 25 нисбат билан бериш тавсия этилган. Ваҳолонки, шу ўринда 25 эмас, 0,25 деб ёзилиши керак эди.

Агар ҳамшира схемада кўрсатилган миқдорда укол қиладиган бўлса, у соппа-соғ одамни сунъий равишда хасталикка мубтало этади.

Зарурият нуқтаи назаридан кўп нусхада чоп этилган бу плакатларни аввал бирма-бир тўғрилаб, сўнгра даволаш-профилактика муассасаларига тарқатишга тўғри келяпти. «Медицина» нашриёти чиқараётган плакатларга шунақа «ишлов» беришга ўрганиб ҳам қолдик.

И. ВАЛИШИН,
Андижон область, Избоскан район санитария маорифи уйи инструктори.

ОБ✱ҲАВО

Ўзбекистон ССР гидрометеорология марказидан хабар қилишларича, бугун республикамизда ҳавонинг ўзгариб туриши кутилади. Кечаси Фарғона водийсида ёғингарчилик бўлиб, кундузи ҳаво қуруқ келади. Қорақалпоғистон АССР, Хоразм, Бухоро ва Навоий областларининг баъзи жойларида кечаси бироз ёғингарчилик бўлади, кундузи ёғингарчилик кутилмайди. Қолган жойларда кечаси ёғингарчилик бўлмайди, кундузи айрим районларда кучсиз ёмғир ёғиши мумкин. Жануби-шарқдан эсаётган шамолнинг йўналиши ўзгариб шимолий-ғарбдан эса бошлайди ва тезлиги секундига 9—14 метрга етади. Кечаси 1—6, кундузи 11—16 даража иссиқ бўлади.

Фарғона водийси ва республикамиз шимолида ҳарорат кечаси 0—5 даража совуқ, кундузи 4—9 даража иссиқ бўлади.

Тошкентда ёғингарчилик бўлмайди. Жануби-шарқдан эсаётган шамолнинг йўналиши ўзгариб ғарбдан эса бошлайди ва тезлиги секундига 5—10 метрга етади. Кечаси 4—6, кундузи 14—16 даража иссиқ бўлади.

(ЎзТАГ).

Редактор ўринбосари
Т. НАЖМИДДИНОВ.

Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг
ГЕОЛОГИЯ ВА ГЕОФИЗИКА ИНСТИТУТИ
гляциология лабораториясининг **мудири** (география фанлари доктори ёки кандидати)
вакант вазифасига
КОНКУРС ЭЪЛОН ҚИЛАДИ
Конкурс муддати — 27 декабргача.
Ҳужжатлар қуйидаги адресга юборилсин: 700017, Тошкент шаҳри, Сулаймонова кўчаси, 33-уй, илмий секретарга.

●

КОРХОНАЛАР ВА ТАШКИЛОТЛАРНИНГ РАҲБАРЛАРИ ДИҚҚАТИГА
ҚАРШИ РЕМОНТ ЗАВОДИ
1987 йил 1 январдан бошлаб
топширилган ремонт фондини
ТЕКШИРУВДАН ЎТКАЗАДИ
Инвентаризация ўтказиш муддати—эълон чиққан кундан бошлаб 20 кун.
Буюртмачилар келмай қолган тақдирда буюртмалар бекор қилинади.

●

СТУДЕНТЛАР ДИҚҚАТИГА!
ТОШКЕНТ ПОЛИТЕХНИКА ИНСТИТУТИНИНГ
(Навоий кўчаси, 13-уй)
СИРТҚИ УМУМТЕХНИКА ФАКУЛЬТЕТИ
1 курснинг барча мутахассисликлари учун
1987 йил 5 январдан то 18 январгача
ҚИШКИ ЎҚУВ СЕССИЯСИНИ
ЎТКАЗАДИ

Театр

НАВОИЙ НОМИДАГИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА — 23/XII да **Сўғд элининг қоплони**, 24/XII да **Куёшга таъзим қил**, 25/XII да **Фауст.**

ҲАМЗА НОМИДАГИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 23/XII да **Сўнгги қабул**, 24/XII да **Келинлар қўзғолони**, 25/XII да **Сўнгги қабул.**

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг нашриёти коллективи нашриётнинг собиқ директори, 1945 йилдан КПСС аъзоси, республика аҳамиятига молик шахсий пенсионер

Аким Борисович МАЗОРнинг

вафот этганлигини чуқур қайғу билан билдириб, марҳумнинг оила аъзоларига таъзия изҳор қилади.

Ўрта Осиё медицина педиатрия институти коллективи нормал анатомия кафедраси мудири А. А. Абдукаримовга акаси

Абдурашид АБДУКАРИМОВнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

Тингланг, томоша қилинг — 23 ДЕКАБРЬ, СЕШАНБА

ТВ

МТ-I. 9.00 — Время. 9.45 — Мультфильмлар. 10.15 — Саёҳатчилар клуби. 11.15 —Болаларга ҳайвонлар ҳақида. 11.45 —Болалар учун қисқа метражли бадиий фильм. 12.05 — ва 15.30 — Янгиликлар. 15.50 — Телефильм. 16.20 —«Александр Пархоменко». Бадиий фильм. 17.45—Давлат қабули: сифат учун кураш. 18.00—УССРда хизмат кўрсатган артист О. Крисчалади. 18.15 — Ҳужжатли фильм. 19.15 —Дунё воқеалари. 19.30 — Инсон ва қонун. 20.25 — «Станция назоратчиси». Бадиий фильм. 21.30 — Время. 22.05 —Музика ва биз. 23.25 — Дунё воқеалари. 23.40 —Баскетбол шарҳи.

МТ-II. 9.00— Гимнастика. 9.15 — Телефильм. 9.35 — Тарих. 10.05 —Француз тили. 11.05 — АВВГДейка. 11.35 — Ботаника. 11.55 —Илмий-оммабоп фильм. 12.05 —Шахмат мактаби. 13.00 —Ўқитувчи экрани. 13.30 — Сенинг ленинча кутубхонанг. 14.40 — География. 15.10 — Иван Мележнинг тақдири ва китоблари. 15.55— ва 18.30 — Янгиликлар. 18.50 — Агар соғлом бўлай десанг! 19.05 —...16 ёшгача ва ундан катталар. 19.50 —Экранда Сибирь. Киножурнал. 20.00 —Ритмик гимнастика. 20.30 —Хайрли тун, кичкинтойлар! 20.45 — Халқаро панорама. 21.30 — Время. 22.05 —«Шаҳзода Флоризелнинг саргузаштлари». Бадиий фильм, 2-серия. 23.10—РСФСР халқ артисти Ю. Марусин концерти.

ЎзТВ-I. 7.25 — Ритмик гимнастика. 7.50 —Салом, кичкинтойлар! 8.00 —Пионер телетайпи. 8.10 — Ҳужжатли фильм. 8.30 — Ахборот. 8.50— Телефильм. 16.35 — Химия. 17.05 — Телефильм. 17.30 — Информатика ва ҳисоблаш техникаси асослари 18.00 —Янгиликлар. 18.15 Ўсмирлар учун кўрсатув. 19.00 —Озиқ-овқат программаси амалда. 19.30— Ахборот. 19.45 — Ёшлик. 20.30 —Ахборот. 20.50 —Қизлар гулдастаси. 21.30 — Время. 22.05 —«Оталар сўзи —ақлнинг кўзи». 23.05 —Бугун оламда нима гап?

ЎзТВ-II 19.35 —Унутилмас сатрлар. Нозим Ҳикмат. 20.10 Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 70 йиллигига бағишланган халқ ижодиёти II Бутуниттифоқ фестивали. 21.15 — Ёнғиндан эҳтиёт бўлинг. 21.30 —Время.

Р

БИРИНЧИ ПРОГРАММА. 8.30 — Қўшиғимиз сизга армуғон. 9.30 — Совет Ўзбекистони: одамлар, ишлар ва режалар. 12.10 — Транспорт ишчиси. 13.00 — Чорвадор. 13.30 — Ўзбекистон композиторларининг асарларидан концерт. 14.00 — Қишлоқ хўжалик ходимлари учун эшиттириш. 15.40 — Улуғ Октябрнинг 70 йиллигига. 16.00 — Шу куннинг мавзусида. 18.15 — В. И. Ленин асарларини ўрганамиз. 18.30 — «Пахтаой» ансамбли ижро этади. 18.40 «Огонёк». 19.25 — «Ёшлик». 21.00 — Н. Фозилов. «Харид». Ҳикоя. 21.15 — «Любовь Яровая». Спектакль. 23.35 — Дам олиш концерти.

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

Орган ЦК Компартии Узбекистана, Верховного Совета и Совета Министров Узбекской ССР

Редакция адреси: 700083, ГСП, Тошкент, Ленинград кўчаси, 32.

Хатлар ва оммавий ишлар бўлими телефонлари — 33-21-43, 32-53-16, 32-53-20, 32-53-21, 33-11-49, 32-54-06.